

PRÍRUČKA pre činnosť národnostných rád národnostných menšín v Srbskej republike

---

Funded
by the European Union
and the Council of Europe

EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Implemented
by the Council of Europe

Ministerstvo pre ľudské práva, práva
menšín a sociálny dialóg

PRÍRUČKA
pre
činnosť národnostných rád národnostných menšín
v Srbskej republike

Názov publikácie v slovenskom jazyku: Priručník za rad nacionalnih saveta nacionalnih manjina u Republici Srbiji

Táto publikácia bola pripravená s finančnou podporou Európskej únie a Rady Európy. Za názory v nej vyjadrené zodpovedajú autori a autarky a nemusia nevyhnutne predstavovať oficiálne názory Európskej únie alebo Rady Európy.

Reprodukcia úryvkov (do 500 slov) je povolená, okrem komerčných účelov, za predpokladu, že bude zachovaná celistvosť textu, že úryvok nie je použitý vytrhnutý z kontextu, že neposkytuje neúplné informácie alebo inak nezavádza čitateľa o jeho povahe, objeme alebo obsahu textu. Zdroj textu musí byť vždy uvedený takto „© Rada Európy, 2022“. Všetky ostatné žiadosti o reprodukciu/preklad časti a úplného znenia potrebné je adresovať Riaditeľstvu pre komunikáciu, Rada Európy (F-67075 Strasbourg Cedex alebo na publishing@coe.int).

Všetka ďalšia korešpondencia, týkajúca sa tejto publikácie, mala by byť adresovaná: Riaditeľstvu pre demokraciu Rady Európy, Oddeleniu boja proti nenávisťným prejavom a spoluprácu.

E-mail: Horizontal.Facility@coe.int

Dizajn a príprava:

Dosije Studio, Beograd

© Rada Európy, apríl 2022. Všetky práva vyhradené. Licencované pre Európsku úniu za podmienok.

OBSAH

ÚVOD	1
1. CIEĽ A ÚČEL PRÍRUČKY	2
2. VŠEOBECNÉ PRIPOMIENKY	3
3. OTÁZKY POSTAVENIA NÁRODNOSTNÝCH RÁD NÁRODNOSTNÝCH MENŠÍN	4
4. FINANCOVANIE NÁRODNOSTNÝCH RÁD	22
5. NÁRODNOSTNÉ RADY V OBLASTI VZDELÁVANIA	24
5.1. Poskytovať stanoviská	26
5.2. Podávanie návrhov	36
6. NÁRODNOSTNÉ RADY V OBLASTI ÚRADNÉHO POUŽÍVANIA JAZYKA A PÍSMA	41
6.1. Samostatné rozhodovanie	43
6.2. Podávanie návrhov	46
7. NÁRODNOSTNÉ RADY V OBLASTI KULTÚRY	54
7.1. Vymenovanie členov predstavenstva	55
7.2. Poskytovať stanoviská	56
8. NÁRODNOSTNÉ RADY V OBLASTI INFORMÁCIÍ	64
9. NÁRODNOSTNÉ RADY A NEZÁVISLÉ ORGÁNY	72
9.1 Verejný ochranca práv	72
9.2 Komisár pre ochranu rovnosti	76

ÚVOD

Srbská republika už dlhší čas jednoznačne a konkrétne preukazuje svoje odhodlanie a lojálnosť voči úplnej, včasnej a účinnej ochrane slobôd a práv príslušníkov národnostných menšín, ktorí v nej žijú.

Neoddeliteľnou súčasťou tohto záväzku je neustály rozvoj a zlepšovanie právneho rámca, ktorý umožňuje zachovanie individuálnej a kolektívnej identity osôb patriacich k národnostným menšinám.

Tento pokrok na normatívnej úrovni zároveň znamená nárast počtu právnych predpisov, ich komplexnosti, ako aj ich vzájomného prepojenia. Preto sa denne vynakladá úsilie na to, aby zlepšenie právnych predpisov zároveň sprevádzalo aj zlepšenie ich uplatňovania. Jedným z týchto úsilí je aj tvorba tejto príručky. Jej implementácia by mala viesť k tomu, aby národnostné rady uplatňovali verejné právomoci rovnako efektívne a účinne.

Tieto národnostné rady existujú a pracujú v dynamickom sociálnom a právnom prostredí, ktoré sa často mení, niekedy nezávisle od ich požiadaviek a záujmov, čo môže ovplyvniť a najčastejšie ovplyvňuje ich prácu, bez ohľadu na to, či ide o uplatňovanie práv alebo plnenie povinností.

Neustále posilnenie a zlepšenie inštitucionálnych kapacít je preto kľúčové pre budúcu realizáciu a ochranu slobôd a práv príslušníkov národnostných menšín, ako aj pre ich ďalší rozvoj. Ide najmä o posilnenie a zlepšenie inštitucionálnej kapacity národnostných rád národnostných menšín, ktoré by mali hrať rozhodujúcu úlohu pri ochrane a uplatňovaní práv ich príslušníkov.

1. CIEĽ A ÚČEL PRÍRUČKY

Táto príručka nemá ambíciu stať sa súčasťou akademických alebo teoretických diskusií. Jej hlavnou úlohou je byť užitočným nástrojom pre národnostné rady národnostných menšín, t.j. ponúknuť svojim zástupcom a členom istý druh pomoci a podpory, praktické pokyny a rady, ktoré doteraz neexistovali, resp. neexistujú, pričom sú spracované jedinečným a všeobecne akceptovateľným spôsobom.

Hlavným účelom tejto príručky je umožniť jej používateľom nájsť na jednom mieste praktické príklady aktov, ktoré môžu národnostné rady národnostných menšín v súlade s predpismi prijímať, ako aj rady o krokoch a aktivitách, ktoré je potrebné vykonať včas, kompletne a efektívnym spôsobom. Prostredníctvom príručky môžu národnostné rady národnostných menšín minimálnym doplnením a zmenami ponúkaných aktov, s konkrétnymi údajmi, jednoduchšie a efektívnejšie vykonávať verejné právomoci, ktoré im boli zverené.

Cieľom tejto príručky je dosiahnuť, aby všetky zainteresované národnostné rady národnostných menšín alebo ich veľká väčšina jej implementáciou dosiahla čo najväčší stupeň efektivity pri výkone verejnej moci aby jednotne adresovali svoje požiadavky príslušným štátnym orgánom v súlade s príkladmi dobrej praxe s cieľom uplatňovať najvyššie medzinárodné štandardy.

2. VŠEOBECNÉ PRIPOMIENKY

Ministerstvo pre ľudské práva, práva menšín a sociálny dialóg, ktoré plní úlohy v rámci svojej pôsobnosti, zistilo, že po prijatí zmien a doplnení súboru zbierky existujúcich platných zákonov o menšinách a voľbách do národnostných rád národnostných menšín z roku 2018 bude potrebné precíznejšie, praktickým spôsobom doriešiť a zdôrazniť niektoré z najdôležitejších otázok pre činnosť národnostných rád národnostných menšín.

V rámci projektu Rady Európy a Európskej únie – Podpora rozmanitosti a rovnosti – bola táto príručka zostavená podľa oblastí, v ktorých národnostné rady uplatňujú svoje právomoci prostredníctvom vzorových aktov.

3. OTÁZKY POSTAVENIA NÁRODNOSTNÝCH RÁD NÁRODNOSTNÝCH MENŠÍN

Pokiaľ ide o právnu povahu národnostných rád národnostných menšín, pojmy „*orgán kultúrnej samosprávy*“ a „*forma kultúrnej autonómie*“ sú vo verejnom použití zastúpené rovnako.

Zákon o národnostných radách národnostných menšín

(*Úradný vestník RS* č. 72/2009, 20/2014 – rozhodnutie ÚS, 55/2014 a 47/2018)

Článok 1a

„Národnostná rada je **organizácia**, ktorej zákon zveruje **určité verejné právomoci**...“

Verejné právomoci zverené národnostným radám národnostných menšín sú definované dvoma spôsobmi:

- podľa funkcie/obsahu:

Zákon o národnostných radách národnostných menšín

(*Úradný vestník RS* č. 72/2009, 20/2014 – rozhodnutie ÚS, 55/2014 a 47/2018)

Článok 1a

„... **podieľa sa na rozhodovaní** alebo **samostatne rozhoduje** o...“

- podľa oblastí:

Zákon o národnostných radách národnostných menšín

(Úradný vestník RS č. 72/2009, 20/2014 – rozhodnutie ÚS, 55/2014 a 47/2018)

Článok 1a

„... o určitých otázkach v oblasti **kultúry, vzdelávania, informovania a úradného používania jazyka a písma...**“

- podľa účelu a cieľa, ktorý sa má dosiahnuť:

Zákon o národnostných radách národnostných menšín

(Úradný vestník RS č. 72/2009, 20/2014 – rozhodnutie ÚS, 55/2014 a 47/2018)

Článok 1a

„... za účelom **uplatňovania kolektívnych práv** národnostnej menšiny **na samosprávu v týchto oblastiach.**“

Jednou zo základných povinností národnostných rád je zabezpečiť **verejnú svoju prácu.**

Verejnú prácu je základným predpokladom dosiahnutia dôvery štátnych orgánov a príslušníkov národnostnej menšiny – výsledky, efektívnosť a aktuálnosť pôsobenia národnostných rád pri výkone právomocí, ktoré sú im zverené.

Zákon o národnostných radách národnostných menšín

(Úradný vestník RS č. 72/2009, 20/2014 – rozhodnutie ÚS, 55/2014 a 47/2018)

Článok 8a

„Práca národnostnej rady je verejná.

[...]

... všetky rozhodnutia a akty národnostnej rady sa zverejňujú najneskôr do 10 dní odo dňa nadobudnutia účinnosti, resp. ich prijatia, na webovej stránke národnostnej rady... alebo iným spôsobom, ktorý určuje štatút...“

PONDELOK NEDEĽA	UTOROK	STREDA	ŠTVRTOK	PIATOK	SOBOTA
	Rozhodnutie/akt prijaté/-ý				
					X

V súvislosti s plnením tejto povinnosti je dôležité zdôrazniť nasledujúce aspekty:

- plánovanie finančných prostriedkov vo svojich rozpočtoch v časovom predstihu,

- povinnosť zverejňovať dokumenty, ktoré podľa všeobecných aktov rady vyžadujú následné potvrdenie, schválenie alebo schválenie výkonu predmetnej činnosti,

- je nevyhnutné, aby rady okrem zverejnenia aktov poskytli členom prehľad o dokumentácii, ktorá je výsledkom aktivít rady, a zároveň aby tiež predložili na požiadanie ich kópie. Podľa údajov, ktoré sú k dispozícii na oficiálnych webových lokalitách národnostných rád, je málo takých, ktorí si plnia svoju povinnosť na základe vyššie uvedeného článku, a na spôsob, ktorý umožňuje najvyššiu možnú

mieru verejného charakteru– zverejňovať na oficiálnych webových lokalitách všetky rozhodnutia a akty.

Národnostná rada je **právnická osoba**, ktorá má formu **organizácie** a zákonom stanovené práva a povinnosti. Zároveň sa národnostné rady na základe zákona výrazne odlišujú od ostatných organizácií, občianskych združení, keďže ide o tzv. organizácie „*sui generis*“.

Národnostná rada získava štatút právnickej osoby registráciou v **Registri národnostných rád**, ktorý v súčasnosti riadi **Ministerstvo pre ľudské práva, práva menších a sociálny dialóg**. Register je vedený dvomi spôsobmi:

- vo forme knihy v tvrdej väzbe a
- vo forme elektronickej databázy.

Údaje zapísané v registri sú **verejné**.

Údaje z registra vedeného vo forme elektronickej databázy sú verejnosti dostupné v dokumente s názvom „**Výpis z Registra národnostných rád**“, ktorý nájdete na oficiálnej webovej stránke [http://mduls.gov.rs/wp-obsah / nahrávky / lzvod-iz-Registar-nacionalnih-saveta-5.3.2020.pdf](http://mduls.gov.rs/wp-obsah/nahravky/lzvod-iz-Registar-nacionalnih-saveta-5.3.2020.pdf).

Zákon o národnostných radách národnostných menších

(Úradný vestník RS č. 72/2009, 20/2014 – rozhodnutie ÚS, 55/2014 a 47/2018)

Článok 3

„Národnostná rada je zaevidovaná do registra na základe **žiadosti** o registráciu, ktorú predseda národnostnej rady podá **ministerstvu** do **5 dní odo dňa prvého zasadnutia** národnostnej rady, na ktorom je **zvolený predseda** národnostnej rady.“

PONDELOK UTOROK STREDA ŠTVRTOK PIATOK SOBOTA NEDEĽA						
		1. zasadnutie Zvolený predseda NR				
	X					

POZNÁMKA: Všeobecne povedané, lehoty predpísané pre výkon verejnej moci sú krátke, takže nie vždy poskytujú národnostným radám dostatok času na podrobné a úplné zváženie prípadov a prijatie vhodných opatrení. Zvlášť to platí, keď berieme do úvahy kapacity a podmienky, v ktorých národnostné rady pracujú. Je potrebné zamyslieť sa nad ich modifikáciou na iný a nový spôsob.

Formulár prihlášky, ktorý uvádza citovaný článok, je **neoddeliteľnou súčasťou Príručky o spôsobe a vedení Registra národnostných rád**(Úradný vestník RS č. 72/2014 a 61/2018). Aby prihláška splnila svoj účel, t.j. aby sa na jej základe získal štatút právnickej osoby, je okrem podania žiadosti potrebné, aby bola riadne a správne vyplnená a aby boli spolu s ňou podané **prílohy**, ktoré sú nevyhnutné a ktorých **predloženie je povinné**.

Zákon o národnostných radách národnostných menšín

(Úradný vestník RS č. 72/2009, 20/2014 – rozhodnutie ÚS, 55/2014 a 47/2018)

Článok 3

„**K žiadosti** o zápis je potrebné priložiť:

a) **zápisnicu zo schôdze, na ktorej bolo ustanovené prvé zvolenie národnostnej rady,**

b) **dve kópie štatútu národnostnej rady a**

v) **rozhodnutie o voľbe predsedu** národnostných rád.“

V ustanoveniach podzákonného právneho predpisu sú detailne uvedené všetky údaje, ktoré je potrebné uviesť k žiadosti o zápis národnostnej rady do registra.

Príručka o spôsobe registrácie a vedení Registra národnostných rád

(Úradný vestník RS č. 72/2014 a 61/2018)

Článok 9

„**K žiadosti** o zápis je potrebné priložiť:

a) zápisnicu zo schôdze, na ktorej bolo ustanovené prvé zvolanie národnostnej rady,

b) dve kópie štatútu národnostnej rady,

v) rozhodnutie o voľbe predsedu národnostných rád,

r) **overenú fotokópiu občianskeho preukazu predsedu** národnostnej rady a

d) **doklad o zaplatení republikového správneho poplatku.**“

POZNÁMKA: Žiadosť o zápis údajov do Registra národnostných rád podávajú národnostné menšiny, ktoré zakladajú národnostnú radu po prvýkrát, t.j. ktoré boli vo voľbách zvolené po prvýkrát, pričom všetky ostatné (po uskutočnených voľbách a následne počas volebného obdobia) podávajú žiadosť o zápis zmeny údajov.

Predovšetkým, všetky údaje, ktoré sú na základe žiadosti zapísané v registri, je možné meniť v závislosti od toho, či je to potrebné (napr. pokiaľ ide o štatút národnostnej rady, predsedu, sídlo a ďalšie). **Právu** národnostnej rady zmeniť svoje údaje zodpovedá jej **povinnosť nahlásiť**

zmenu týchto údajov za účelom ich zápisu do Registra národnostných rád.

Zákon o národnostných radách národnostných menšín

(Úradný vestník RS č. 72/2009, 20/2014 – rozhodnutie ÚS, 55/2014 a 47/2018)

Článok 4a

„Národnostná rada je **povinná** podať **žiadosť o zápis zmeny údajov** zapísaných v registri do **10 dní odo dňa zmeny**.

Spolu so žiadosťou o zápis zmeny údajov sa predkladá aj **dôkaz o zmene**. Spolu so žiadosťou o zápis **zmeny a doplnení štatútu** je potrebné doručiť aj **zápisnicu zo zasadnutia**, na ktorej boli prijaté zmeny a doplnenie štatútu, a **dve kópie rozhodnutia** o zmenách a doplneniach k štatútu...“

	PONDELOK	UTOROK	STREDA	ŠTVRTOK	PIATOK	SOBOTA
NEDEĽA						
Deň zmeny údajov						
				X		

Aj v tomto prípade sú v podzákonnom právnom predpise detailne uvedené všetky dôkazy, ktoré je potrebné priložiť k žiadosti o zápis zmeny údajov do registra.

Príručka o spôsobe registrácie a vedení Registra národnostných rád

(Úradný vestník RS č. 72/2014 a 61/2018)

Článok 11

„**Spolu so žiadosťou o zmenu údajov** v registri sa predkladá:

- a) **zápisnica zo zasadnutia**, na ktorom bolo prijaté rozhodnutie o zmene údajov, v **pôvodnom** alebo **overenom prepise**,
- b) **rozhodnutie** zmeniť údaje,
- v) **dôkaz** o zmene údajov a
- d) **doklad o zaplatení republikového správneho poplatku.**“

Formulár žiadosti o zadanie údajov je neoddeliteľnou súčasťou príručky, kým na druhej strane príručka nepredpisuje povinnú formu **Formulára žiadosti o zmenu údajov**. To je tiež dôvod, prečo príručka navrhuje Vzorový formulár žiadosti o zápis zmeny údajov do Registra národnostných rád.

Vzor prihlášky na zápis zmeny údajov

MINISTERSTVO PRE ĽUDSKÉ PRÁVA, PRÁVA MENŠÍN
A SOCIÁLNY DIALÓG
Bulevar Mihajla Pupina 2
BELEHRAD

Ž I A D O S Ť

O

ZÁPIS ZMENY ÚDAJOV NÁRODNOSTNEJ RADY NÁRODNOSTNEJ
MENŠINY DO REGISTRA NÁRODNOSTNÝCH RÁD

1) Sídlo a adresa národnostnej rady národnostnej menšiny

---

2) Predseda národnostnej rady národnostnej menšiny (meno a priezvisko, adresa bydliska a rodné číslo)

---

3) Dátum prijatia štatútu národnostnej rady národnostnej menšiny, resp. jeho aktualizácia

---

4) Dátum ustanovujúceho zasadnutia (**Poznámka: po každom volebnom kole sa do registra zapíše dátum zvolania nového zasadnutia národnostnej rady.**)

Podpisom tejto prihlášky som bol súčasne informovaný/-á o spracovaní osobných údajov a súhlasím, aby údaje z prihlášky, ako aj predložené prílohy boli spracované v súlade so zákonom, ktorý upravuje spracovanie údajov.

Prílohy':

- zápisnica z ustanovujúceho zasadnutia národnostnej rady,
- zápisnica zo zasadnutia, na ktorom bolo prijaté rozhodnutie o zmene údajov/o zmenách a/alebo aktualizácii štatútu národnostnej rady v pôvodnom/overenom zázname,
- dve kópie rozhodnutia o zmenách a/alebo zmenách štatútu/rozhodnutia o voľbe predsedu národnostných rád/rozhodnutia o zmene údajov,
- doklad o zmene údajov,
- dve kópie nového štatútu národnostnej rady/zmeny alebo doplnenia štatútu národnostnej rady,
- overenú fotokópiu občianskeho preukazu predsedu národnostnej rady,
- doklad o zaplatení republikového správneho poplatku.

Už skôr bolo spomenuté, že predpokladom včasnej, efektívnej a úplnej realizácie a ochrany práv príslušníkov národnostnej menšiny je rešpektovanie zásady „dobrej správy vecí verejných“ v činnosti národnostných rád. Pri kontrole verejne dostupných údajov a dokumentov je možné si všimnúť nasledovné:

- väčšina aktov veľkej časti národnostných rád **nedisponuje vyhláseniami o niektorých otázkach**, ktoré by v nich mali byť riešené a určené, a
- väčšina aktov veľkej časti národnostných rád **neobsahuje zdôvodnenia** a tých niekoľko, ktorí nimi disponujú, **sa nezaobera všetkými relevantnými otázkami alebo neposkytujú rozhodujúce fakty, prečo boli konkrétne rozhodnutia prijaté.**

---

¹ Zakrúžkujte jednu z ponúkaných možností v závislosti od typu údajov, ktoré sa menia.

Príklad Rozhodnutia o zmene údajov č. 1a

NÁRODNOSTNÁ RADA _____

NÁRODNOSTNÉ MENŠINY

Srbská republika

Číslo: _____

Dátum: _____

Miesto: _____

Podľa článku 7 ods. 3 a článku 8 ods. 3 Zákona o národnostných radách národnostných menšín (*Úradný vestník RS* č. 72/2009, 20/2014 – rozhodnutie ÚS, 55/2014 a 47/2018) (ďalej len: zákon) a v súlade s článkom ____ Štatútu Národnostnej rady _____ národnostnej menšiny (č. _____ z _____ 20_____) (ďalej len: štatút) a článkom _____ Rokovacieho poriadku národnostnej rady národnostnej menšiny (č. _____ z _____ 20_____) (ďalej len: rokovací poriadok)² Národnostná rada _____ národnostnej menšiny (ďalej len: rada) na zasadnutí, ktoré sa uskutočnilo _____ 20_____, prijala nasledovné

ROZHODNUTIE:

I

Za predsedu rady bol zvolený _____ (*meno a priezvisko*) _____, z _____ (*názov*) _____

² Vyberte všetky alebo niektoré z ponúkaných možností v závislosti od vnútornej organizácie a spôsobu práce a rozhodovania národnostnej rady národnostnej menšiny.

miesta/obce/mesta), ulica _____, rodné číslo
_____, číslo
OP _____, člen rady.

II

Funkčné obdobie predsedu sa môže skončiť uplynutím funkčného obdobia rady, zvolením nového predsedu, ako aj vznikom ďalších okolností stanovených zákonom a štatútom.

III

Zvolený predseda má všetky práva a povinnosti v súlade so zákonom a štatútom.

IV

Zvolený predseda je povinný prevziať funkciu bezprostredne po prijatí konečného Rozhodnutia o zápise zmeny údajov do Registra národnostných rád.

IV

_____ (meno a priezvisko) _____, z
_____ (názov miesta/obce/mesta), ulica
_____, rodné číslo _____, číslo
OP _____ všetky práva a povinnosti súčasného predsedu rady zanikajú dňom konečného Rozhodnutia o zápise zmeny údajov do Registra národnostných rád.

V

Rozhodnutie spolu s náležitou dokumentáciou je potrebné doručiť **Ministerstvu pre ľudské práva, práva menších a sociálny dialóg** pre účely zápisu zmeny údajov do Registra národnostných rád.

VI

Rozhodnutie je potrebné uverejniť na verejnej nástenke a na oficiálnej webovej lokalite rady.

Odôvodnenie

V súlade s článkom _____ štatútu a článkom _____ rokovacieho poriadku rady zástupca predsedu/podpredseda/ _____ (slovom) ( ) (počet) členov rady³ navrhol zvolanie zasadnutia a zvolenie nového predsedu rady.

V zmysle ustanovenia článku _____ štatútu písomný návrh na voľbu nového predsedu národnostnej rady predložilo a podpísalo _____⁴ členov rady.

Na zasadnutí rady, ktoré sa konalo _____, sa zúčastnilo _____ (slovom) ( ) (počet) z/zo _____ (celkového počtu) členov rady, ktorí sa v súlade s článkom 7 ods. 3 a článkom 8 ods. 3 zákona vyjadrili o navrhovanom kandidátovi za nového predsedu rady.

Na začiatku zasadnutia predstaviteľ splnomocneného navrhovateľa ústne uviedol dôvody, pre ktoré bolo zasadnutie zvolané, a vysvetlil návrh na zvolenie nového predsedu rady.

---

³ Vyberte jednu z ponúkaných možností podľa toho, ako národnostná rada stanovila v štatúte/v rokovacom poriadku osoby oprávnené zvolávať zasadnutie národnostnej rady.

⁴ Vyplňte počet členov rady, ktorí sú v súlade s ustanoveniami štatútu oprávnení predložiť návrh na voľbu predsedu národnostnej rady.

Po preskúmaní doručenej dokumentácie a diskusii, s prihliadnutím na vyslovené názory a stanoviská, prítomní pristúpili k hlasovaniu.

Za kandidáta _____ (meno a priezvisko)
_____, z _____ (názov miesta/obce/mesta),
ulica _____, rodné číslo _____, číslo OP
_____, člena rady, hlasovalo _____
(slovom) ( ) (číslo) členov rady z celkového počtu prítomných. Proti
navrhovanému kandidátovi hlasovalo _____ (slovom) ( )
(počet) členov rady z celkového počtu prítomných. Ani jeden sa nezdržal
hlasovania.

V súlade s tým a na základe ustanovenia článku 7 ods. 3 a článku 8 ods. 3
zákona a v súlade s článkom ___ štatútu a článkom _____ rokovacieho
poriadku rady bolo prijaté dispozitívne rozhodnutie.

Rozhodnutie s potrebnou dokumentáciou je potrebné doručiť
Ministerstvu pre ľudské práva, práva menších a sociálny dialóg pre
účely zápisu zmeny údajov do Registra národnostných rád a zverejniť na
verejnej nástenke a tiež na oficiálnej webovej stránke rady.

Číslo: _____

Dátum: _____

Miesto: _____

PRESEDA NÁRODNOSTNEJ RADY/PRESEDA ZASADNUTIA⁵

_____ (meno a priezvisko), člen rady

v.r.

---

⁵ Vyberte jednu z ponúkaných možností v závislosti od konkrétnej situácie.

Príklad Rozhodnutia o zmene údajov č. 1b

NÁRODNOSTNÁ RADA _____

NÁRODNOSTNEJ MENŠINY

Srbská republika

Číslo: _____

Dátum: _____

Miesto: _____

Podľa článku 8 ods. 4 Zákona o národnostných radách národnostných menšín (Úradný vestník RS č. 72/2009, 20/2014 – rozhodnutie ÚS, 55/2014 a 47/2018) (ďalej len: zákon) a v súlade s článkom ____ Štatútu Národnostnej rady _____ národnostnej menšiny (č. _____ z _____ 20_____) (ďalej len: štatút) a článkom _____ Rokovacieho poriadku národnostnej rady národnostnej menšiny (č. _____ z _____ 20_____) (ďalej len: rokovací poriadok)⁶ Národnostná rada _____ národnostnej menšiny (ďalej len: rada) na zasadnutí, ktoré sa uskutočnilo _____ 20_____, prijala nasledovné

ROZHODNUTIE:

I

Predseda rady _____ (meno a priezvisko)
_____ z _____ (názov
miesta/obce/mesta), ulica _____, rodné číslo
_____, číslo OP
_____, je zbavený funkcie.

⁶ Vyberte všetky alebo niektoré z ponúkaných možností v závislosti od vnútornej organizácie a spôsobu práce a rozhodovania národnostnej rady národnostnej menšiny.

II

Do zvolenia nového predsedu bude funkciu predsedu rady vykonávať zástupca predsedu/podpredseda rady⁷ _____
(meno a priezvisko) _____, z _____
(názov miesta/obce/mesta), ulica _____, rodné číslo
_____, číslo OP
_____.

III

Toto rozhodnutie spolu s náležitou dokumentáciou je potrebné doručiť **Ministerstvu pre ľudské práva, práva menšín a sociálneho dialógu** pre účely zápisu zmeny údajov do Registra národnostných rád.

IV

Rozhodnutie je potrebné uverejniť na verejnej nástenke a na oficiálnej webovej stránke rady.

Odôvodnenie⁸

---

⁷ Vyberte jednu z ponúkaných možností podľa toho, ako je v štatúte/rokovacom poriadku ustanovené, ktoré osoby sú oprávnené zastupovať radu v situácii, keď je predchádzajúci predseda zbavený funkcie.

⁸ V súlade s princípom dobrej správy vecí verejných by mal byť každý právny akt, ktorý rozhoduje o právach a povinnostiach, čiže ktorý bol prijatý výkonom verejnej moci, zdôvodnený bez ohľadu na to, či ide o kladné alebo záporné rozhodnutie. Zvlášť to platí, ak zápisnica zo zasadnutia, na ktorom bol prijatý, nepredstavuje jeho povinnú prílohu. Vysvetlenie by malo obsahovať, a tým sprístupniť verejnosti, rozhodujúce skutočnosti, prečo a akým spôsobom bol prijatý právny akt, s presne určeným obsahom, ako napr. v príklade Rozhodnutia o zmene údajov č. 1a.

Príklad Rozhodnutia o zmene údajov č. 2

NÁRODNOSTNÁ RADA _____

NÁRODNOSTNEJ MENŠINY

Srbská republika

Číslo: _____

Dátum: _____

Miesto: _____

Podľa článku 6 a článku 10 ods. 1 bodu 1 Zákona o národnostných radách národnostných menšín (*Úradný vestník RS* č. 72/2009, 20/2014 – rozhodnutie ÚS, 55/2014 a 47/2018) (ďalej v texte: zákon) a v súlade s článkom ___ štatútu Národnostnej rady _____ národnostnej menšiny (č. _____ z _____ 20_____) (ďalej len: štatút) a článkom _____ Rokovacieho poriadku národnostnej rady národnostnej menšiny (č. _____ z _____ 20_____) (ďalej len: rokovací poriadok)⁹ Národnostná rada _____ národnostnej menšiny (ďalej len: rada) na zasadnutí, ktoré sa uskutočnilo _____ 20_____, prijala nasledovné

---

⁹ Vyberte všetky alebo niektoré z ponúkaných možností v závislosti od vnútornej organizácie a spôsobu práce a rozhodovania Národnostnej rady národnostnej menšiny.

ROZHODNUTIE

o

zмене/doplnení Štatútu Národnostnej rady

_____ národnostnej menšiny, ktoré sa týka
údajov o adrese a sídle:

I

V štatúte rady (č. _____ z _____
20_____) sa v článku _____ ods. _____ text „v
_____ (názov miesta, obce/mesta), ulice
_____ č.“ nahrádza slovami „v
_____ (názov miesta, obce/mesta), ulica
_____ č.“

II

Doterajšia adresa rady prestáva byť platná a používaná v
právnom konaní dňom prijatia konečného Rozhodnutia o zápise zmeny
údajov do Registra národnostných rád.

III

Rozhodnutie spolu s náležitou dokumentáciou je potrebné
doručiť **Ministerstvu pre ľudské práva, práva menšín a sociálny dialóg**
pre účely zápisu zmeny údajov do Registra národnostných rád.

IV

Rozhodnutie je potrebné uverejniť na verejnej nástenke a na
oficiálnej webovej lokalite rady.

Odôvodnenie¹⁰

---

¹⁰ V súlade so zásadou dobrej správy vecí verejných by mal byť každý právny akt, ktorý
rozhoduje o právach a povinnostiach, čiže ktorý bol prijatý výkonom verejnej moci,
zdôvodnený, najmä ak jeho povinná príloha nie je súčasťou zápisnice zo zasadnutia,
na ktorom bol prijatý. Odôvodnenie by malo obsahovať, a tým sprístupniť verejnosti,
rozhodujúce skutočnosti, prečo a akým spôsobom bol prijatý právny akt, s presne
určeným obsahom, ako napr. v príklade Rozhodnutia o zмене údajov č. 1a.

4. FINANCOVANIE NÁRODNOSTNÝCH RÁD

Jednou z otázok, rovnako dôležitých, ako aj zaujímavých, je aj otázka financovania národnostných rád.

Zákon o národnostných radách národnostných menšín

(Úradný vestník RS č. 72/2009, 20/2014 – rozhodnutie ÚS, 55/2014 a 47/2018)

Článok 114

„Finančné prostriedky pre činnosť národnostných rád sú poskytované z rozpočtov Srbskej republiky, autonómnej oblasti a miestnej samosprávy, ako aj z donácií a iných zdrojov.“

Prostriedky poskytnuté z rozpočtu Srbskej republiky sú rozdelené tak, aby:

- **30% bolo rozdelených v rovnakých sumách všetkým registrovaným národnostným radám** v Srbskej republike a
- **zvyšok finančných prostriedkov (70%) bol v pomere k počtu príslušníkov určitej národnostnej menšiny reprezentovaných národnostnou radou podľa výsledkov posledného sčítania, ako aj v pomere k celkovému počtu založených inštitúcií, nadácií a obchodných spoločností, ktorých zakladateľom alebo spoluzakladateľom je rada, alebo pokiaľ sú ich čiastočné alebo zakladajúce práva prevedené na národnostnú radu.**

V rámci tejto problematiky si osobitnú pozornosť zaslúžia finančné prostriedky na financovanie práce národnostných rád, ktoré sú poskytované z rozpočtu miestnej samosprávy.

Zákon o národnostných radách národnostných menšín

(Úradný vestník RS č. 72/2009, 20/2014 – rozhodnutie ÚS, 55/2014 a 47/2018)

Článok 114

„Prostriedky poskytnuté z rozpočtu miestnej samosprávy sa pridelia v súlade s **rozhodnutím príslušného orgánu miestnej samosprávy** národnostným radám, ktoré:

- 1) majú svoje **sídlo na území jednotky miestnej samosprávy,**
- 2) **zastupujú národnostné menšiny, ktoré v obyvateľstve jednotky miestnej samosprávy predstavujú najmenej 10% z celkového počtu obyvateľov,**
- 3) **zastupujú národnostné menšiny, ktorých jazyk sa oficiálne používa na území jednotky miestnej samosprávy.“**

Inými slovami:

- poskytovanie finančných prostriedkov na financovanie činnosti národnostných rád **je povinnosťou aj miestnej samosprávy;**
- miestne samosprávy si túto svoju povinnosť plnia prijatím **Rozhodnutia o rozpočte**, v ktorom by sa mala naplánovať rozpočtová položka a objem finančných prostriedkov pridelených na financovanie práce národnostných rád, **Rozhodnutie o rozdelení a kritériách pre jeho rozdelenie.**

5. NÁRODNOSTNÉ RADY V OBLASTI VZDELÁVANIA

Ak je porovnanie vôbec možné a vhodné, oblasť vzdelávania je najdôležitejšou oblasťou, v ktorej sú národnostné rady poverené výkonom verejnej moci. Ich počet a dôležitosť sú významné, a ak sú vykonávané správne a načas, umožňujú adekvátny vplyv na kľúčové rozhodnutia v takom rozsahu, v akom ho má akákoľvek forma samosprávy.

Právo osôb patriacich k národnostným menšinám na vzdelávanie vo svojom vlastnom jazyku a písme je ústavnou kategóriou. Počnúc ústavou a zákonom v oblasti vzdelávania existujú dve kategórie vzdelávania pre príslušníkov národnostných menšín v závislosti od skutočnosti, kto je majiteľom a zakladateľom vzdelávacích inštitúcií.

Ústava Srbskej republiky

(Úradný vestník RS č. 98/2006)

„Právo na zachovanie špecifickosti

Článok 79

Príslušníci národnostných menšín majú právo na:

- a) **vzdelávanie vo svojom vlastnom jazyku v štátnych inštitúciách a inštitúciách autonómnych oblastí,**
- b) **zakladanie súkromných vzdelávacích inštitúcií.“**

Podľa rozsahu a spôsobu, akým sa toto právo uplatňuje, rozlišujeme tri druhy práv na vzdelávanie:

- **právo na úplné vzdelávanie príslušníkov národnostných menšín v ich materinskom jazyku a písme,**

- právo vzdelávať sa v **dvojazyčnom vzdelávacom procese (v jazyku a písme národnostnej menšiny a v srbskom jazyku a písme)** a
- právo **vzdelávať sa vo svojom materinskom jazyku a písme prostredníctvom vyučovacieho predmetu „Jazyk národnostnej menšiny s prvkami národnostnej kultúry“.**

Zákon o ochrane práv a slobôd národnostných menšín

(Úradný vestník SRJ č. 11/2002, Úradný vestník Srbska a Čiernej Hory č. 1/2003 – Ústavná listina a Úradný vestník RS č. 72/2009 – ďalší zákon, 97/2013 – rozhodnutie ÚS a 47/2018)

„Vzdelávanie v materinskom jazyku

Článok 13

Príslušníci národnostných menšín majú právo na **výchovu a vzdelávanie vo svojom jazyku, resp. v reči** v inštitúciách...”

Zákon o základoch systému výchovy a vzdelávania

(Úradný vestník RS č. 88/2017, 27/2018 – iný zákon, 10/2019, 27/2018 – iný zákon a 6/2020)

„Používanie jazyka

Článok 5

... U príslušníkov národnostnej menšiny sa výchovno-vzdelávacia činnosť vykonáva **v jazyku, resp. v reči a v písme** národnostnej menšiny.”

Právo na vzdelanie v jazyku a písme národnostnej menšiny je zaručené **na všetkých stupňoch vzdelávania:**

- **v predškolských zariadeniach,**

- v **základných** školách,
- v **stredných** školách a
- na **vysokých školách** (fakulty a vysoké školy odborného štúdia).

Všetky právomoci zverené národnostným radám je možné podľa ich právnej povahy a obsahu rozdeliť na:

- **zakladajúce a/alebo riadiace,**
- **účasť na riadení inštitúcií prostredníctvom poskytovania stanovísk a návrhov,**
- **účasť na tvorbe a prijímaní plánov a programov výchovy a vzdelávania, resp. na obsahu predmetov, ktoré vyjadrujú špecifickosť národnostnej menšiny,**
- **účasť na výbere a obstarávaní učebníc a učebných pomôcok a**
- **ďalšie právomoci v oblasti vzdelávania.**

V rámci každej z týchto skupín existuje niekoľko konkrétnych právomocí. Doterajšia prax a skúsenosti ukazujú, že mnohé z nich sa nevykonávajú, pretože to nie je potrebné alebo nie sú dostatočné kapacity na ich kvalitný výkon, zatiaľ čo ostatné sa vykonávajú rôznymi spôsobmi v závislosti od toho, o ktorú národnostnú radu ide.

5.1. Poskytovať stanoviská

Právomoc národnostných rád poskytovať rôzne druhy stanovísk je jednou z verejných právomocí, ktorých výkon je neustále a často potrebný.

Zákon o národnostných radách národnostných menšín

(Úradný vestník RS č. 72/2009, 20/2014 – rozhodnutie ÚS, 55/2014 a 47/2018)

„Účasť na riadení inštitúcií

Článok 12

V inštitúciách predškolského vzdelávania a výchovy a základného a stredného vzdelávania a výchovy, ktorých zriaďovateľom je..., národnostná rada:

- 1. dáva stanovisko k navrhovaným kandidátom na členov správnej alebo školskej rady – predstaviteľov miestnej samosprávy,**
- 3. dáva stanovisko o kandidátovi na riaditeľa inštitúcie,**

V inštitúciách žiackeho a študentského štandardu, ktorých zakladateľom je..., národnostná rada:

- 1. ... dáva stanovisko k ďalším kandidátom na členov predstavenstva v inštitúciách podľa študentských štandardov, ktorých sídlo je na území jednotky miestnej samosprávy, v ktorej sa úradne používa jazyk národnostnej menšiny,**
- 2. poskytuje stanovisko o kandidátoch na členov správnej rady študentských štandardizovaných inštitúcií, ktorých sídlo je na území jednotky miestnej samosprávy, v ktorej sa úradne používa jazyk národnostnej menšiny,**
- 3. dáva stanovisko k postupu pri voľbe riaditeľa inštitúcie žiackeho a študentského štandardu, ktorej sídlo je na území jednotky miestnej samosprávy, v ktorej sa úradne používa jazyk národnostnej menšiny,**
- 4. dáva stanovisko v rámci postupu odvolania riaditeľa a členov riadiaceho orgánu...**

V oblasti vysokoškolského vzdelávania v inštitúciách... národnostná rada:

2. dáva **stanovisko k navrhovaným kandidátom do riadiaceho orgánu a riadiaceho orgánu vysokoškolskej inštitúcie**, v ktorej sa vzdelávací proces vykonáva úplne alebo čiastočne v jazyku národnostnej menšiny.

Plány a programy pre výučbu a vzdelávanie

Článok 13

3. **ministri zodpovednému za aktivity v oblasti výchovy a vzdelávania** poskytuje **stanovisko k učebným osnovám srbského jazyka ako nematerinského jazyka**,

5. poskytuje **stanovisko k školskému a vzdelávaciemu programu inštitúcií, ktoré boli uznané za mimoriadne dôležité pre národnostnú menšinu.**

Učebnice a učebné pomôcky

Článok 14

- **Národnostná rada udeľuje predchádzajúci súhlas v procese schvaľovania rukopisu učebníc, príručiek, doplnkových učebných pomôcok, učebných pomôcok, didaktických pomôcok a didaktických hracích pomôcok v jazyku a písme národnostnej menšiny...**"

V rámci tohto oprávnenia je jedným z najčastejšie využívaných oprávnení národnostnej rady **vyjadriť sa k navrhovanému kandidátovi na riaditeľa** predškolskej, resp. základnej a strednej školy.

Zákon o základoch systému výchovy a vzdelávania

(*Úradný vestník RS* č. 88/2017, 27/2018 – iný zákon, 10/2019, 27/2018 – iný zákon a 6/2020)

„Volba riaditeľa inštitúcie

Článok 123

- Výberové konanie na voľbu riaditeľa **vyhlasuje riadiaci orgán (Predstavenstvo predškolského zariadenia/Školská rada základnej, resp. strednej školy).**

- V inštitúcii, v ktorej sa výchovno-vzdelávací proces vykonáva aj v jazyku národnostnej menšiny, je riadiaci orgán **povinný získať stanovisko národnostnej rady národnostnej menšiny.**
- V prípade, ak národnostná rada národnostnej menšiny **nepredloží stanovisko do 15 dní odo dňa doručenia žiadosti, stanovisko sa považuje za doručené.“**

	PONDELOK	UTOROK	STREDA	ŠTVRTOK	PIATOK	SOBOTA	NEDEĽA
Dátum prijatia žiadosti o poskytnutie stanoviska							
			X STANOVISKO Dátum/Doručené				

Aby bolo možné túto právomoc vykonávať efektívne a správne, je dôležité vziať do úvahy nasledujúce skutočnosti:

- povinnosť riadiaceho výboru **získať stanovisko národnostnej rady národnostnej menšiny** zahŕňa povinnosť predložiť národnostnej rade **žiadosť o poskytnutie stanoviska k navrhovanému kandidátovi s potrebnou dokumentáciou a žiadosťami,**

- predloženie žiadosti o stanovisko musí byť **doručené načas, aby národnostná rada mala dostatok času na zváženie doručenej žiadosti, podaných prihlášok a sprievodnej dokumentácie,**
- v prípade, že národnostná rada **nevydá alebo nepredloží požadované stanovisko v stanovenej lehote,** týmto sa rozumie, že k navrhovanému **kandidátovi zaujalo stanovisko, t.j. že zákonom stanovená povinná podmienka je splnená, a tým je prekážka pre ďalšie voľby odstránená,**
- v prípade, že národnostnej rade **nebola doručená žiadosť o stanovisko alebo ju nedostala načas** (napr. nie je dostatok času na zváženie podanej žiadosti), existuje možnosť **obrátiť sa na ministra školstva,** ktorý je oprávnený na to, **aby rozhodol, že výberové konanie nebolo realizované v súlade so zákonom, a preto v lehote od 8 dní môže prijať rozhodnutie o opätovnom vyhlásení výberového kola na voľbu riaditeľa,**
- rozhodnutie ministra o vymenovaní riaditeľa je **konečné a napadnúť ho môže iba nespokojný účastník výberového kola v príslušnom súdnom konaní, nie však národnostná rada národnostnej menšiny.**

Z preskúmania verejne dostupných údajov vyplýva, že tie národnostné rady, ktoré doteraz vykonávali takúto právomoc, prijímali predpisy pod názvom „Rozhodnutie o vydaní stanoviska“. Na druhej strane uvedené národnostné rady pri výkone iných právomocí, napr. predkladaní návrhov, schvaľovalo akty, ktoré boli pomenované ako „Stanovisko“. Bez toho, aby sme sa zaoberali presnosťou a primeranosťou uvedených názvov, ako aj vnútornou organizáciou a spôsobom práce týchto národnostných rád, je potrebné poukázať na nasledujúce skutočnosti:

- **zákon používa a pozná výraz „stanovisko“** (a môže ho prijať napr. výkonná rada a jej rozhodnutie potvrdí rada) a
- z názvu uvedeného zákona je oveľa dôležitejšia **jeho forma a obsah,** pričom v oboch prípadoch **chýbajú niektoré prvky** v existujúcich, verejne dostupných zákonoch.

Vzor Návoru/Rozhodnutia o navrhovanom kandidátovi/tíme

NÁRODNOSTNÁ RADA _____

NÁRODNOSTNEJ MENŠINY

Srbská republika

Číslo: _____

Dátum: _____

Miesto: _____

PREDŠKOLSKÉ ZARIADENIE/ _____ ŠKOLA

_____“

v _____

ulica _____ **č.** _____

_____

Podľa článku 123 ods.8 Zákona o základoch systému výchovy a vzdelávania (Úradný vestník RS č. 88/2017, 27/2018 – iný zákon, 10/2019 a 6/2020) a článku 12 ods. 1 bod 3 Zákona o národnostných radách národnostných menšín (Úradný vestník RS č. 72/2009, 20/2014 – rozhodnutie ÚS, 55/2014 a 47/2018) a v súlade s článkom ____ Štatútu Národnostnej rady _____ národnostnej menšiny (č. _____ z _____ 20_____) (ďalej len: štatút) a článkom _____ Rokovacieho poriadku národnostnej rady národnostnej menšiny (č. _____ z _____ 20_____) (ďalej len: rokovací poriadok)¹¹ Výkonná rada Národnostnej rady _____ národnostnej menšiny/Národnostná rada _____ národnostných menšín (ďalej v texte: výkonná rada/rada) na zasadnutí, ktoré sa konalo _____ 20_____, priniesla ďalšie

---

¹¹ Vyberte všetky alebo niektoré z ponúkaných možností v závislosti od vnútornej organizácie a spôsobu práce a rozhodovania národnostnej rady národnostnej menšiny.

STANOVISKO/ROZHODNUTIE O VYDANÍ STANOVISKA

ku

kandidátom na voľbu riaditeľa

predškolského zariadenia/_____ školy

„_____“

v _____:

I

Kandidát _____ (meno a priezvisko),
_____ (druh a stupeň vzdelania, t.j. akademický titul), z
_____ (názov miesta/obce/mesta), ulica
_____, rodné číslo _____, číslo OP
_____, **nesplňa/spĺňa** všetky predpísané a
nevyhnutné podmienky zvolenia do navrhovanej funkcie.

II

Dáva **kladné/zamietavé** stanovisko k výberu navrhovaného kandidáta, čo je uvedené v článku 1 tohto Stanoviska/Rozhodnutia o vydaní stanoviska k funkcii riaditeľa predškolského zariadenia/_____ školy „_____“ v _____.

III

Rozhodnutie je potrebné doručiť predsedovi rady na schválenie na prvom nasledujúcom zasadnutí rady¹²/predškolského

---

¹² Článok 7 ods. 7 zákona ustanovuje, že rada schváli rozhodnutie prijaté výkonnou radou na nasledujúcom prvom zasadnutí, ale tiež, že rozhodnutie výkonnej rady zostáva v platnosti, aj keď ho rada neschváli. V prípade nesúhlasu s rozhodnutím

zariadenia/ _____ školy „_____“ v
_____.¹³

IV¹⁴

Rozhodnutie je potrebné zverejniť na verejnej nástenke a na oficiálnej webovej stránke.

Odôvodnenie¹⁵

---

výkonnej rady sa mandát výkonnej rady skončí, ale rozhodnutie zostáva v platnosti. V súlade s tým sú takéto rozhodnutia prijaté výkonnou radou, prinajmenšom podľa aktuálne platného rozhodnutia, platné a môžu byť predložené žiadateľovi o stanovisko/návrh/súhlas a uverejnené na verejnej nástenke a oficiálnej webovej lokalite rady.

¹³ Vyberte jednu z ponúkaných možností v závislosti od toho, či rada podľa svojho štatútu poverila výkonnú radu rozhodovaním o určitých otázkach týkajúcich sa výkonu právomocí ustanovených zákonom o národnostných radách.

¹⁴ Tento článok sa uplatňuje iba v prípadoch, keď stanovisko/rozhodnutie prijala rada národnostnej menšiny. V prípade stanoviska/rozhodnutia vydaného výkonnou radou by mal byť ten istý člen zahrnutý do rozhodnutia, ktorým ho rada schvaľuje.

¹⁵ V súlade so zásadou dobrej správy vecí verejných by mal byť každý právny akt, ktorý rozhoduje o právach a povinnostiach, čiže ktorý bol prijatý výkonom verejnej moci, zdôvodnený, najmä ak jeho povinná príloha nepredstavuje zápisnicu zo zasadnutia, na ktorom bol prijatý. Odôvodnenie by malo obsahovať, a tým sprístupniť verejnosti, rozhodujúce skutočnosti, prečo a akým spôsobom bol prijatý právny akt, s presne určeným obsahom, ako napr. v príklade Rozhodnutia o zmene údajov č. 1a.

**Vzor Rozhodnutia/Záveru¹⁶ o udelení súhlasu
Stanovisko/Rozhodnutie výkonnej rady**

NÁRODNOSTNÁ RADA _____

NÁRODNOSTNEJ MENŠINY

Srbská republika

Číslo: _____

Dátum: _____

Miesto: _____

Podľa článku 7 ods. 7 Zákona o národnostných radách národnostných menšín (*Úradný vestník RS* č. 72/2009, 20/2014 – rozhodnutie ÚS, 55/2014 a 47/2018) (ďalej len: zákon), ustanovenia článku _____ Štatútu Národnostnej rady _____ národnostnej menšiny (číslo: _____ z _____ 20_____) (ďalej v texte: štatút) a článku _____ Rokovacieho poriadku národnostnej rady národnostnej menšiny (číslo: _____ z _____ 20_____) (ďalej v texte: rokovací poriadok)¹⁷ Národnostná rada _____ národnostnej menšiny (ďalej len: rada) na zasadnutí, ktoré sa konalo dňa _____ 20_____, prijala

---

¹⁶ Vyberte jednu z ponúkaných možností podľa toho, kto a akým spôsobom vykonal predchádzajúce rozhodnutie.

¹⁷ Vyberte všetky alebo niektoré z ponúkaných možností v závislosti od vnútornej organizácie a spôsobu práce a rozhodovania národnostnej rady národnostnej menšiny.

ROZHODNUTIE/ZÁVER
O
POTVRDENÍ STANOVISKA/ROZHODNUTIA VÝKONNEJ RADY V
PROCESE VOĽBY RIADITEĽA
PREDŠKOLSKÉHO ZARIADENIA/_____ ŠKOLY
"_____ " v
_____ :

I

Rada potvrdzuje Stanovisko/Rozhodnutie výkonnej rady o vyjadrení stanoviska k voľbe riaditeľa predškolského zariadenia/_____ školy "_____ " v _____ (číslo: _____) prijaté _____ 20__.

II

Rozhodnutie/záver s potrebnou dokumentáciou je potrebné predložiť predškolskému zariadeniu/_____ škole "_____ " v _____.

III

Rozhodnutie/záver je potrebné zverejniť na verejnej nástenke a na oficiálnej webovej lokalite rady.

***Odôvodnenie*¹⁸**

---

¹⁸ V súlade so zásadou dobrej správy vecí verejných by mal byť každý právny akt, ktorý rozhoduje o právach a povinnostiach, čiže ktorý bol prijatý výkonom verejnej moci, zdôvodnený, najmä ak jeho povinná príloha nie je súčasťou zápisnice zo zasadnutia, na ktorom bol prijatý. Odôvodnenie by malo obsahovať, a tým sprístupniť verejnosti, rozhodujúce skutočnosti, prečo a akým spôsobom bol prijatý právny akt, s presne určeným obsahom, ako napr. v príklade Rozhodnutia o zmene údajov č. 1a.

5.2. Podávanie návrhov

Nemenej dôležitá alebo častá je právomoc národnostných rád nominovať kandidátov do riadiacich orgánov.

Zákon o národnostných radách národnostných menšín

(Úradný vestník RS č. 72/2009, 20/2014 – rozhodnutie ÚS, 55/2014 a 47/2018)

„Účasť na riadení inštitúcií

Článok 12

V inštitúciách predškolského vzdelávania a výchovy a základného a stredného vzdelávania a výchovy, ktorých zriaďovateľom je..., a v ktorých sa **výchovno-vzdelávacia činnosť vykonáva aj v jazyku národnostnej menšiny, resp. v ktorej sa prednáša reč, jazyk a kultúra národnostnej menšiny ako osobitný predmet**, národnostná rada:

2. navrhuje členov správnej alebo školskej rady – zástupcov jednotky miestnej samosprávy v inštitúcii, kde sa uvedená **činnosť vykonáva v jazyku národnostnej menšiny vo väčšine tried alebo pre ktoré je definované, že má mimoriadny význam pre vzdelávanie národnostnej menšiny.**

V inštitúciách žiackeho a študentského štandardu, ktorých zakladateľom je..., národnostná rada:

1. navrhuje jedného člena – zástupcu zriaďovateľa... ak sa na území miestnej samosprávy úradne **používa niekoľko jazykov národnostných menšín, národnostné rady**, ktoré prejavia záujem, **navrhnú spoločného kandidáta na člena správnej rady“**

V rámci uvedenej skupiny oprávnení je jedným z najčastejšie používaných splnomocnenie národnostnej rady navrhovať členov riadiacich orgánov v inštitúciách predškolského vzdelávania a výchovy, ako aj v inštitúciách základného a stredného vzdelávania a výchovy.

Zákon o základoch systému výchovy a vzdelávania

(Úradný vestník RS č. 88/2017, 27/2018 – iný zákon, 10/2019, 27/2018
– iný zákon a 6/2020)

„Zloženie a vymenovanie riadiacich orgánov

Článok 116

- **Riadiaci orgán** sa skladá z troch zástupcov zamestnancov inštitúcie, rodičov, t.j. ďalších zákonných zástupcov, a **troch zástupcov na návrh územného samosprávneho celku.**
- **Členov riadiaceho orgánu inštitúcie vymenúva a odvoláva zhromaždenie územnej miestnej samosprávy...**
- **V inštitúcii, v ktorej sa vo všetkých oddeleniach alebo v ich väčšine výchovno-vzdelávacia činnosť vykonáva v jazyku národnostnej menšiny, národnostná rada národnostnej menšiny navrhne riadiacemu orgánu troch predstaviteľov z miestnej samosprávy.“**

Za účelom efektívneho a riadneho výkonu tejto právomoci je dôležité poznamenať:

- ak **oprávnený navrhovateľ**, a teda národnostná rada, **nepostupuje v súlade so zákonom alebo navrhne kandidáta v rozpore s ustanoveniami zákona, zhromaždenie miestnej samosprávy stanoví novú lehotu na zosúladenie** so zákonom,
- ak **oprávnený navrhovateľ** ani v **opätovne stanovenom termíne** nekoná v súlade so zákonom, **zhromaždenie miestnej samosprávy samo vymenuje členov riadiaceho orgánu bez návrhu** oprávneného navrhovateľa,
- **zhromaždenie územnej samosprávy je povinné prijať**, ak je návrh implementovaný v súlade so zákonom, **návrh na člena riadiaceho orgánu spomedzi zamestnancov inštitúcie a rodičov, ale nie návrh národnostných rád,**

- zhromaždenie miestnej samosprávy rozhoduje o vymenovaní riadiaceho orgánu,
- rozhodnutie o vymenovaní je konečné a národnostná rada ako oprávnený navrhovateľ ho môže napadnúť v príslušnom súdnom konaní.

**Vzor Stanoviska/Rozhodnutia o návrhu na voľbu členov
správnej/školskej rady**

NÁRODNOSTNÁ RADA _____

NÁRODNOSTNEJ MENŠINY

Srbská republika

Číslo: _____

Dátum: _____

Miesto: _____

MESTO/OBEC _____

ZHROMAŽDENIE MIEST/OBCÍ

ulica _____ **č.** _____

_____

Podľa článku 116 ods.8 Zákona o základoch systému výchovy a vzdelávania (Úradný vestník RS č. 88/2017, 27/2018 – iný zákon, 10/2019 a 6/2020) a článku 12 ods. 1 bod 2 Zákona o národnostných radách národnostných menšín (Úradný vestník RS č. 72/2009, 20/2014 – rozhodnutie ÚS, 55/2014 a 47/2018) a v súlade s článkom ____ Štatútu Národnostnej rady _____ národnostnej menšiny (č. _____ z _____ 20_____) (ďalej len: štatút) a článkom _____ Rokovacieho poriadku národnostnej rady národnostnej menšiny (číslo: _____ z _____

20_____) (ďalej len: rokovací poriadok)¹⁹ Národnostná rada _____ národnostnej menšiny/Výkonná rada (ďalej len: rada/výkonná rada)²⁰ na zasadnutí, ktoré sa konalo _____ 20____, prijala nasledujúce

STANOVISKO/ROZHODNUTIE

o

kandidátovi/kandidátoch na voľbu členov Správnej/Školskej rady predškolského zariadenia/_____ školy

„_____“ v _____:

I

Pre členov Správnej/Školskej rady predškolského zariadenia/_____ školy „_____“ v _____ **navrhuje:**

- kandidáta _____ (meno a priezvisko), _____ (druh a stupeň vzdelania, resp. akademický titul), z _____ (názov miesta/obce/mesta), ulica _____, r.č. _____, č. _____ OP
- kandidáta _____ (meno a priezvisko), _____ (druh a stupeň vzdelania, resp. akademický titul), z _____ (názov miesta/obce/mesta), ulica _____, r.č. _____, č. _____ OP

¹⁹ Vyberte všetky alebo niektoré z ponúkaných možností v závislosti od vnútornej organizácie a spôsobu práce a rozhodovania národnostnej rady národnostnej menšiny.

²⁰ Vyberte jednu z ponúkaných možností v závislosti od toho, či rada podľa svojho štatútu poverila výkonnú radu rozhodovaním o určitých otázkach týkajúcich sa výkonu právomocí ustanovených zákonom o národnostných radách.

- kandidáta _____ (meno a priezvisko),
 _____ (druh a stupeň vzdelania, resp.
 akademický titul), z _____ (názov
 miesta/obce/mesta), ulica _____, r.č.
 _____, č. OP
 _____.

II

Rozhodnutie je potrebné doručiť predsedovi rady na schválenie na prvom zvolanom zasadnutí rady ²¹/zastupiteľstva mesta/obce _____.²²

III²³

Rozhodnutie je potrebné zverejniť na verejnej nástenke a na oficiálnej webovej stránke rady.

Odôvodnenie²⁴

²¹ Článok 7 ods. 7 zákona ustanovuje, že rada schváli rozhodnutie prijaté výkonnou radou na nasledujúcom prvom zasadnutí, ale tiež, že rozhodnutie výkonnej rady zostáva v platnosti, aj keď ho rada neschváli. V prípade nesúhlasu s rozhodnutím výkonnej rady sa mandát výkonnej rady skončí, ale rozhodnutie zostáva v platnosti. V súlade s tým sú takéto rozhodnutia prijaté výkonnou radou, prinajmenšom podľa aktuálne platného rozhodnutia, platné a môžu byť predložené žiadateľovi o stanovisko/návrh/súhlas a uverejnené na verejnej nástenke a oficiálnej webovej lokalite rady.

²² Vyberte jednu z ponúkaných možností v závislosti od toho, či rada podľa štatútu poverila výkonnú radu rozhodovaním o určitých otázkach spojených s výkonom právomocí národnej rady ustanovených zákonom.

²³ Tento článok sa uplatňuje iba v prípadoch, kedy stanovisko/rozhodnutie prijala rada národnostnej menšiny. V prípade stanoviska/rozhodnutia vydaného výkonnou radou by mal byť ten istý člen zahrnutý do rozhodnutia, ktorým ho rada schvaľuje.

²⁴ V súlade so zásadou dobrej správy vecí verejných by mal byť každý právny akt, ktorý rozhoduje o právach a povinnostiach, čiže ktorý bol prijatý výkonom verejnej moci, zdôvodnený, najmä ak jeho povinná príloha nepredstavuje zápisnicu zo zasadnutia, na ktorom bol prijatý. Odôvodnenie by malo obsahovať, a tým sprístupniť verejnosti, rozhodujúce skutočnosti, prečo a akým spôsobom bol prijatý právny akt, s presne určeným obsahom, ako napr. v príklade Rozhodnutia o zmene údajov č. 1a.

6. NÁRODNOSTNÉ RADY V OBLASTI ÚRADNÉHO POUŽÍVANIA JAZYKA A PÍSMO

Jazyk je základnou charakteristikou osobnej a/alebo kolektívnej identity. Vzhľadom na túto skutočnosť požíva **právo na používanie materinského jazyka a písma** osobitnú ochranu v rámci zachovania špecifik národnostných menšín a predstavuje ústavnú kategóriu.

Podľa oblasti použitia a realizácie je možné právo používať materinský jazyk a písmo rozdeliť na:

- právo na **súkromné** používanie,
- právo na **verejné** používanie a
- právo na **úradné** používanie.

Oficiálne používanie jazyka a písma je samo osebe zložitým pojmom, ktorý zahŕňa veľké množstvo rôznych opatrení a činností, ktoré možno vykonať. Národnostné rady národnostných menšín v oblasti úradného používania jazyka a písma národnostných menšín majú preto množstvo rôznych právomocí. Vo všeobecnosti ich možno rozdeliť do nasledujúcich skupín:

- oprávnenie **prijímať opatrenia a činnosti** na zlepšenie úradného používania jazyka a písma národnostnej menšiny,
- oprávnenie **prijímať rozhodnutia (rozhodovanie)**,
- oprávnenie navrhovať **opatrenia, činnosti a rozhodnutia** a
- oprávnenie **poskytovať stanovisko**.

Jazyky a písma národnostných menšín sa môžu oficiálne používať na všetkých troch úrovniach vlády:

- na úrovni jednotky miestnej samosprávy (**miestnej**),
- na úrovni autonómnych oblastí (**regionálnej**) a
- na úrovni Srbskej republiky (**republikovej**).

Uplatnenie práva na úradné používanie jazyka a písma národnostnej menšiny **na miestnej úrovni** je z hľadiska frekvencie a počtu najbežnejšou formou uplatňovania tohto práva a najdôležitejšou súčasťou každodenného života príslušníkov národnostných menšín.

Zákon o ochrane práv a slobôd národnostných menšín

(*Úradný vestník SRJ č. 11/2002, Úradný vestník Srbska a Čiernej Hory č. 1/2003 – Ústavná listina a Úradný vestník RS č. 72/2009 – ďalší zákon, 97/2013 – rozhodnutie ÚS a 47/2018*)

„Oficiálne používanie jazyka a písma

Článok 11

Na území miestneho územného celku, kde **tradične žijú príslušníci národnostných menšín, sa ich jazyk a písmo môžu rovnoprávne používať.**

[...]

Na území týchto miestnych samosprávnych jednotiek... sú **názvy miestnych samosprávnych celkov, osád, námestí a ulíc a ďalšie toponymá napísané aj v jazyku príslušnej národnostnej menšiny podľa jej tradície a pravopisu...**

Na obývaných miestach v územných samosprávnych celkoch..., v ktorých **percento príslušníkov určitej národnostnej menšiny z celkového počtu obyvateľov na území osídleného miesta dosahuje 15 %..., názvy jednotiek miestnej samosprávy, osád, námestí a ulíc a iné toponymá sú tiež napísané v jazyku príslušnej národnostnej menšiny podľa jej tradície a pravopisu aj v prípade, že jazyk tejto národnostnej menšiny nie je úradne používaný na území jednotky miestnej samosprávy.“**

Z hľadiska zachovania špecifickosti a zároveň ako najlepšieho dôkazu rovnoprávneho používania materinského jazyka a písma národnostnej menšiny existujú dve najdôležitejšie právomoci národnostnej rady:

- **samostatne rozhodovať** (napr. o určovaní tradičných názvov územných samosprávnych celkov, osídlených miest a pod.) a
- **podieľať sa na určovaní názvu** (napr. ulice, námestia, mestskej časti a pod.).

6.1. Samostatné rozhodovanie

Zákon o národnostných radách národnostných menšín

(Úradný vestník RS č. 72/2009, 20/2014 – rozhodnutie ÚS, 55/2014 a 47/2018)

„5. Oprávnenia v oblasti úradného používania jazyka a písma

Článok 22

Národnostná rada:

1. **určuje tradičné názvy** jednotiek miestnej samosprávy, osád a iné geografické názvy v jazyku národnostnej menšiny, **ak sa jazyk národnostnej menšiny úradne používa** na území jednotky miestnej samosprávy alebo osídleného miesta...”

Správne uplatňovanie tejto právomoci znamená, že národnostné rady by pri jej uplatňovaní mali dodržiavať určité pravidlá:

- forma, t.j. právny akt, ktorý určuje tradičný názov, je **Rozhodnutie**,
- rozhodnutia o ich určení **sa zverejňujú** v „*Úradnom vestníku Srbskej republiky*“ a v prípade národnostných rád, ktorých sídlo je na území Autonómnej oblasti Vojvodiny, v „*Úradnom vestníku Autonómnej oblasti Vojvodiny*“; rozhodnutia, ktoré určujú tradičné názvy, sú uverejnené aj v miestnom úradnom vestníku,

- názvy určené národnostnou radou sa stávajú úradne používanými názvami v jazyku a písme tejto národnostnej menšiny,
- v srbskom jazyku a písme **nemôžu nahradiť názvy miestnych samosprávnych celkov, osídlených miest a iné geografické názvy**, ale **používajú sa rovnoprávne a zároveň stoja vedľa seba**,
- samotné rozhodnutie národnostnej rady nie je dostačujúce; je nevyhnutné, aby **zhromaždenie miestnej samosprávy „uviedlo“ spomínané názvy v jazyku a písme národnostnej menšiny do používania, resp. aby ich integrovali do štatútu**, presnejšie, aby prijalo adekvátne zmeny existujúceho štatútu.

V praxi sa často prehliada skutočnosť, že zákon o miestnej samospráve predpisuje ešte jednu podmienku navyše, a to povinnú účasť inej formy organizácie na procese zmeny názvu – rady pre medzietnické vzťahy.

Zákon o miestnej samospráve

(Úradný vestník RS č. 129/2007, 83/2014 – iný zákon, 101/2016 – iný zákon a 47/2018)

Článok 93

„Zhromaždenie jednotky miestnej samosprávy určuje... a rozhoduje o názvoch ulíc, námestí, mestských častí, osád a iných častí osídlených miest na svojom území...“ s predchádzajúcim súhlasom ministerstva zodpovedného za miestnu samosprávu.

Ak sa v oblasti územného samosprávneho celku úradne používa jazyk národnostnej menšiny, v procese zmeny názvov ulíc, námestí, mestských častí, osád a ostatných osídlených častí je potrebné stanovisko národnostnej rady a rady pre medzietnické vzťahy.“

Aj keď informácie z každodenného života majú inú konotáciu, zriadenie Rady pre medzietnické vzťahy (RMV) je **pre miestne samosprávy zákonom určenou povinnosťou**. Rozhodnutie o vytvorení RMV by malo okrem konštitučných prvkov – zloženia a osobných údajov všetkých členov – definovať aj ich kompetenciu, náplň práce a spôsob práce.

Zákon o miestnej samospráve

(Úradný vestník RS č. 129/2007, 83/2014 – iný zákon, 101/2016 – iný zákon a 47/2018)

Článok 98

„V národnostne zmiešaných jednotkách miestnej samosprávy sa zriaďuje Rada pre medzietnické vzťahy ako nezávislý pracovný orgán, ktorý sa skladá zo zástupcov srbskej národnosti a národnostných menšín v súlade s týmto zákonom a štatútom.

Národnostne zmiešané jednotky miestnej samosprávy sú v zmysle tohto zákona jednotky miestnej samosprávy, v ktorých príslušníci jednej národnostnej menšiny tvoria viac ako 5% z celkového počtu obyvateľov alebo všetky národnostné menšiny tvoria viac ako 10% z celkového počtu obyvateľov podľa posledného sčítania v Srbskej republike.

Predstavitelia v Rade pre medzietnické vzťahy môžu mať zastúpenie srbskej národnosti a národnostných menšín s viac ako 1% účasťou na celkovom počte obyvateľov miestnej samosprávnej jednotky.

V prípade národnostných menšín, ktoré majú svoje vlastné volené národnostné rady, sú zástupcovia národnostných menšín v rade zvolení na návrh národnostnej rady, zatiaľ čo predstaviteľov srbskej národnosti nominuje stály pracovný orgán zhromaždenia miestnej samosprávy, ktorý riadi oddelenie pre ľudské zdroje.“

Zákon o národnostných radách národnostných menšín

(Úradný vestník RS č. 72/2009, 20/2014 – rozhodnutie ÚS, 55/2014 a 47/2018)

„5. Oprávnenia v oblasti úradného používania jazyka a písma

Článok 10 *

Národnostná rada:

7) **navrhuje zástupcu** národnostnej menšiny v **rade pre medzietnické vzťahy** v jednotke miestnej samosprávy,“

6.2.Podávanie návrhov

Jednou z charakteristík oblasti úradného používania jazykov a písma národnostných menšín je, že právomoc národnostnej rady navrhovať predstavuje na rozdiel od iných oblastí skupinu s najväčším počtom špecifických právomocí. Zároveň je to naozaj jedna z tých právomocí, ktorá sa ukázala ako častá a potrebná.

Národnostná rada sa na určení názvu podieľa dvoma spôsobmi:

- **navrhovaním zmien** týchto názvov a
- **poskytnutím stanoviska** v procese určovania týchto mien.

Zákon o národnostných radách národnostných menšín

(Úradný vestník RS č. 72/2009, 20/2014 – rozhodnutie ÚS, 55/2014 a 47/2018)

„Oprávnenia v oblasti úradného používania jazyka a písma

Článok 22

Národnostná rada:[...]

2. navrhuje príslušnému orgánu, aby **zvýraznil názvy jednotiek miestnej samosprávy, osád a ďalšie geografické názvy v jazyku a písme národnostnej menšiny,**

3. navrhuje **ustanoviť jazyk a písmo národnostnej menšiny ako úradný jazyk a písmo v jednotke miestnej samosprávy,**

4. navrhuje **zmenu názvov ulíc, námestí, mestských častí, osád, ostatných častí osídlených miest, ako aj inštitúcií, ktoré majú osobitný význam pre národnostnú menšinu,**

[...]

6. navrhuje **príslušnému orgánu dohľad nad úradným používaním jazyka a písma národnostnej menšiny.“**

Správne uplatňovanie tejto právomoci znamená, že národnostné rady by pri jej uplatňovaní mali dodržiavať určité pravidlá:

- ak národnostná rada **navrhne zmenu názvu** ulíc, námestí, mestských častí, osád a iných častí osídlených oblastí, musí byť návrh vyhotovený **vo forme Návrhu rozhodnutia Zhromaždenia jednotky miestnej samosprávy s odôvodnením,**
- uvedený návrh rozhodnutia musí byť **zaslaný Zhromaždeniu miestnej samosprávy,**
- ak národnostná rada **navrhuje zvýrazniť názvy** jednotiek miestnej samosprávy, osád a ďalšie geografické názvy v jazyku a písme národnostnej menšiny, tento návrh musí mať **formu Rozhodnutia národnostnej rady s odôvodnením,**
- uvedené rozhodnutie národnostnej rady je potrebné **zaslať mestskej/obecnej službe zodpovednej za miestne komunikácie alebo verejnej spoločnosti „Cesty Srbska“, aby sa zvýraznil ich názov na hlavných cestách.**

Zákon o miestnej samospráve

(Úradný vestník RS č. 129/2007, 83/2014 – iný zákon, 101/2016 – iný zákon a 47/2018)

Článok 94

„Pokiaľ obsah ustanovení návrhu štatútu územného samosprávneho celku alebo iného zákona o... názvoch častí osád nezodpovedá historickým alebo pravým skutočnostiam, ak porušujú obecné alebo štátne záujmy, národnostné alebo náboženské cítienie, alebo poškodzujú verejnú morálku, ministerstvo pre záležitosti miestnej samosprávy do 60 dní odo dňa doručenia návrhu stanov alebo iného aktu odmietne dať súhlas s uvedenými ustanoveniami.

Ak ministerstvo poverené miestnou samosprávou do 60 dní neprijme rozhodnutie, bude sa to považovať za udelenie súhlasu.“

Vzor Rozhodnutia o určení tradičného názvu

NÁRODNOSTNÁ RADA _____

NÁRODNOSTNEJ MENŠINY

Srbská republika

Číslo: _____

Dátum: _____

Miesto: _____

MESTO/OBEC _____

ZHROMAŽDENIE MIEST/OBCÍ

ulica _____ **č.** _____

_____

Podľa článku 22 ods. 1 bodu 1 Zákona o národnostných radách národnostných menšín (Úradný vestník RS č. 72/2009, 20/2014–

rozhodnutie ÚS, 55/2014 a 47/2018) a v súlade s článkom ____ Štatútu Národnostnej rady _____ národnostných menšín (počet: _____ z _____ 20_____) (ďalej len: štatút) a článkom _____ Rokovacieho poriadku národnostnej rady národnostnej menšiny (č. _____ z _____ 20_____) (ďalej len: rokovací poriadok)²⁵ Národnostná rada _____ národnostnej menšiny/Výkonná rada (ďalej: rada/výkonná rada) na zasadnutí, ktoré sa uskutočnilo _____ 20_____, prijala

ROZHODNUTIE

o

**určení tradičného názvu mesta/obce _____ v
jazyku a písme _____ národnostnej menšiny:**

I

Názov „_____“ je určený ako tradičný názov mesta/obce _____ v jazyku a písme _____ národnostnej menšiny.

---

²⁵ Vyberte všetky alebo niektoré z ponúkaných možností v závislosti od vnútornej organizácie a spôsobu práce a rozhodovania národnostnej rady národnostnej menšiny.

II

Rozhodnutie je potrebné doručiť predsedovi rady na schválenie na nasledujúcom zasadnutí rady²⁶/zastupiteľstva mesta/obce

_____.²⁷

III²⁸

Rozhodnutie bude zverejnené v Úradnom vestníku RS/Úradnom liste Autonómnej oblasti Vojvodiny, Sl. dokumente mesta/obce _____, na verejnej nástenke a na oficiálnej webovej lokalite rady.

Odôvodnenie²⁹

---

²⁶ Článok 7 odsek 7 zákona ustanovuje, že rada schváli rozhodnutie prijaté výkonnou radou na nasledujúcom prvom zasadnutí, ale tiež, že rozhodnutie výkonnej rady zostáva v platnosti, aj keď ho rada neschváli. V prípade nesúhlasu s rozhodnutím výkonnej rady sa mandát výkonnej rady skončí, ale rozhodnutie zostáva v platnosti. V súlade s tým sú takéto rozhodnutia prijaté výkonnou radou, prinajmenšom podľa aktuálne platného rozhodnutia, platné a môžu byť predložené žiadateľovi o stanovisko/návrh/súhlas a uverejnené na verejnej nástenke a oficiálnej webovej stránke rady.

²⁷ Vyberte jednu z ponúkaných možností podľa toho, či rada štatútom poverila výkonnú radu rozhodovaním o niektorých otázkach súvisiacich s výkonom národnostnej rady ustanovenej zákonom.

²⁸ Tento článok sa uplatňuje iba v prípadoch, keď stanovisko/rozhodnutie prijala rada národnostnej menšiny. V prípade stanoviska/rozhodnutia vydaného výkonnou radou by mal byť ten istý člen zapojený do rozhodnutia, ktorým ho rada schvaľuje.

²⁹ V súlade so zásadou dobrej správy vecí verejných by mal byť každý právny akt, ktorý rozhoduje o právach a povinnostiach, čiže ktorý bol prijatý výkonom verejnej moci, zdôvodnený, najmä ak jeho povinná príloha nepredstavuje zápisnicu zo zasadnutia, na ktorom bol prijatý. Odôvodnenie by malo obsahovať, a tým sprístupniť verejnosti, rozhodujúce skutočnosti, prečo a akým spôsobom bol prijatý právny akt, s presne určeným obsahom, ako napr. v príklade Rozhodnutia o zmene údajov č. 1a.

Vzor Stanoviska/Rozhodnutia o vydaní stanoviska

NÁRODNOSTNÁ RADA _____

NÁRODNOSTNEJ MENŠINY

Srbská republika

Číslo: _____

Dátum: _____

Miesto: _____

MESTO/OBEC _____

ZHROMAŽDENIE MIEST/OBCÍ

MESTO/OBECNÁ SPRÁVA

Komisia pre názvy častí sídiel, ulíc a námestí

ulica _____ **č.** _____

Podľa článku 93 Zákona o miestnej samospráve (*Úradný vestník RS* č. 129/2007, 83/2014 – iný zákon, 101/2016 – iný zákon a 43/2018) a článku 22 ods. 1 bod 6 Zákona o národnostných radách národnostných menšín (*Úradný vestník RS* č. 72/2009, 20/2014 – rozhodnutie ÚS, 55/2014 a 47/2018) a v súlade s článkom ____ Štatútu Národnostnej rady _____ národnostnej menšiny (počet: _____ z _____ 20_____) (ďalej: štatút) a čl. _____ Rokovacieho poriadku národnostnej rady národnostnej menšiny (číslo: _____ z _____ 20_____) (ďalej len: rokovací poriadok)³⁰ Národnostná rada _____ národnostnej menšiny/Výkonná rada (ďalej: rada/výkonná rada) na zasadnutí, ktoré sa uskutočnilo _____ 20_____, prijala

³⁰ Vyberte všetky alebo niektoré z ponúkaných možností v závislosti od vnútornej organizácie a spôsobu práce a rozhodovania národnostnej rady národnostnej menšiny.

STANOVISKO/ROZHODNUTIE

o

poskytnutí Stanoviska k Návrhu rozhodnutia o určení názvu časti sídliel/námestia/ulice na území mesta/obce

_____:

I

Kladné/záporné stanovisko sa dáva k Návrhu rozhodnutia o určení názvu časti sídliska /námestia/ulice (časti sídliska/námestia/ulice _____) na území mesta/obce _____, ktoré Komisia pre názvy častí sídiel, ulíc a námestí na zasadnutí, ktoré sa konalo dňa _____ 20 ____ (č.: _____).

II

Rozhodnutie je potrebné doručiť na schválenie predsedovi rady na najbližšom zasadnutí rady³¹/Komisie pre názvy častí sídiel, ulíc a námestí mesta/obce _____.³²

---

³¹ Článok 7 odsek 7 zákona ustanovuje, že rada schváli rozhodnutie prijaté výkonnou radou na nasledujúcom prvom zasadnutí, ale tiež, že rozhodnutie výkonnej rady zostáva v platnosti, aj keď ho rada neschváli. V prípade nesúhlasu s rozhodnutím výkonnej rady sa mandát výkonnej rady skončí, ale rozhodnutie zostáva v platnosti. V súlade s tým sú takéto rozhodnutia prijaté výkonnou radou, prinajmenšom podľa aktuálne platného rozhodnutia, platné a môžu byť predložené žiadateľovi o stanovisko/návrh/súhlas a uverejnené na verejnej nástenke a oficiálnej webovej stránke rady.

³² Vyberte jednu z ponúkaných možností podľa toho, či rada štatútom poverila výkonnú radu rozhodovaním o niektorých otázkach súvisiacich s výkonom národnotnej rady ustanovenej zákonom.

Rozhodnutie je potrebné zverejniť na verejnej nástenke a na oficiálnej webovej lokalite rady.

Odôvodnenie³⁴

---

³³ Tento článok sa uplatňuje iba v prípadoch, keď stanovisko/rozhodnutie prijala rada národnostnej menšiny. V prípade stanoviska/rozhodnutia vydaného výkonnou radou by mal byť ten istý člen zahrnutý do rozhodnutia, ktorým ho rada schvaľuje.

³⁴ V súlade so zásadou dobrej správy vecí verejných by mal byť každý právny akt, ktorý rozhoduje o právach a povinnostiach, čiže ktorý bol prijatý výkonom verejnej moci, zdôvodnený, najmä ak jeho povinná príloha nepredstavuje zápisnicu zo zasadnutia, na ktorom bol prijatý. Odôvodnenie by malo obsahovať, a tým sprístupniť verejnosti, rozhodujúce skutočnosti, prečo a akým spôsobom bol prijatý právny akt, s presne určeným obsahom, ako napr. v príklade Rozhodnutia o zmene údajov č. 1a.

7. NÁRODNOSTNÉ RADY V OBLASTI KULTÚRY

Bez ohľadu na to, ako a akým spôsobom chápeme pojem „kultúra“, táto oblasť je jednou z najnáročnejších a najžiadanejších, pokiaľ ide o právomoci národnostných rád. Dôvody sú mnohé:

- je to oblasť, kde sa **stretávajú a spájajú minulosť, súčasnosť a budúcnosť národnostnej menšiny,**
- je to veľmi **rozmanitý a rôznorodý právny rámec**, pre ktorého správne a efektívne uplatňovanie sú rozhodujúce a prevládajúce znalosti predpisov v oblasti **knihovníctva, archívniectva, muzeológie, literatúry, vydavateľstva, hudby, výtvarného umenia, archeológie** atď.,
- v tejto oblasti **dominujú rozhodnutia a činnosti strategického charakteru,**
- jednými zo základných črt tejto oblasti sú **iniciatíva a aktivizmus** národnostnej rady,
- kapacity národnostnej rady v tejto oblasti sú preto mimoriadne dôležité, pretože:
- cieľ, ktorý sa má dosiahnuť, je trojaký: **zachovanie, rozvoj a šírenie** kultúry.

Všetky právomoci zverené národnostným radám možno podľa ich právnej povahy rozdeliť na:

- **zakladajúce a/alebo riadiace,**
- **účasť na riadení inštitúcií (vymenovanie členov predstavenstva a vydávanie stanovísk) a**
- **d ďalšie právomoci v oblasti kultúry.**

V rámci každej z uvedených skupín existuje väčší počet špecifických právomocí. Doterajšia prax a údaje ukazujú, že určitý počet z nich sa nevykonáva, pretože to nie je potrebné, alebo nie sú kapacity na ich kvalitný výkon, zatiaľ čo ostatné sa vykonávajú rôznymi spôsobmi v závislosti od toho, o ktorú národnostnú radu ide.

Strategicky najdôležitejším orgánom národnostnej rady v oblasti kultúry je orgán, ktorý má predložiť návrh na určenie, či konkrétna kultúrna inštitúcia má pre národnostnú menšinu osobitný význam.

Zákon o národnostných radách národnostných menšín

(Úradný vestník RS č. 72/2009, 20/2014 – rozhodnutie ÚS, 55/2014 a 47/2018)

„Účasť na riadení inštitúcií

Článok 17

... Zriaďovateľ môže **na návrh národnostnej rady** zmenou zakladateľského aktu určiť, či **kultúrna inštitúcia má pre národnostnú menšinu osobitný význam.**“

7.1. Vymenovanie členov predstavenstva

Nemenej dôležitá je právomoc národnostnej rady vymenovať členov riadiaceho orgánu.

Zákon o národnostných radách národnostných menšín

(Úradný vestník RS č. 72/2009, 20/2014 – rozhodnutie ÚS, 55/2014 a 47/2018)

„Účasť na riadení inštitúcií

Článok 17

V kultúrnych inštitúciách, pre ktoré **je zmenou zakladajúceho aktu definovaný zvláštny význam pre národnostnú menšinu**, národnostná rada:

1. vymenúva aspoň jedného člena správnej rady inštitúcie v súlade so zákonom upravujúcim oblasť kultúry...”

Zákon o kultúre

(Úradný vestník RS č. 72/2009, 13/2016, 30/2016 – korigendum a 6/2020)

Článok 42

„Do správnej rady inštitúcie pre kultúru..., ktorá je **podľa zmeny a doplnenia zakladajúceho aktu obzvlášť dôležitá pre zachovanie, podporu a rozvoj kultúrnej špecifickosti a zachovanie národnej identity národnostnej menšiny**, je menovaný **najmenej jeden člen predstavenstva na návrh národnostnej rady...**”

7.2. Poskytovať stanoviská

Právomoc národnostných rád vydávať rôzne druhy stanovísk je jednou z právomocí, ktorých výkon je neustále a často potrebný.

Zákon o národnostných radách národnostných menšín

(Úradný vestník RS č. 72/2009, 20/2014 – rozhodnutie ÚS, 55/2014 a 47/2018)

„Účasť na riadení inštitúcií

Článok 17

V kultúrnych inštitúciách, v ktorých **zmena zakladajúceho aktu potvrdila, že majú mimoriadny význam pre národnostnú menšinu**, národnostná rada:

2. dáva stanovisko **k navrhovaným členom správnej rady** inštitúcie,
3. dáva stanovisko **v konaní o volbe riaditeľa** inštitúcie....”

Prax však ukázala, že v posledných rokoch najčastejšie používanou a pre každodenný život príslušníkov národnostných menšín najdôležitejšou právomocou je poskytovanie úplne iného stanoviska.

Zákon o národnostných radách národnostných menšín

(Úradný vestník RS č. 72/2009, 20/2014 – rozhodnutie ÚS, 55/2014 a 47/2018)

„Ďalšie kompetencie v oblasti kultúry

Článok 18

Národnostná rada:[...]

10. predkladá **návrh na rozdelenie finančných prostriedkov pridelených prostredníctvom verejnej súťaže z rozpočtu** republiky, autonómnej oblasti, miestnej samosprávy, pre inštitúcie, manifestácie, pre združenia národnostných menšín v oblasti kultúry...”

Zákon o kultúre

(Úradný vestník RS č. 72/2009, 13/2016, 30/2016 – korigendum a 6/2020)

„Financovanie a spolufinancovanie projektov v kultúre

Článok 76

Národnostná rada národnostnej menšiny **predkladá návrh na rozdelenie finančných prostriedkov pridelených prostredníctvom verejnej súťaže z rozpočtu** republiky, samosprávneho kraja alebo územného celku, inštitúciám, manifestáciám a združeniam národnostnej menšiny v oblasti kultúry...”

Ustanovenia zákona, ktoré upravujú túto dôležitú právomoc, nie sú upravené spôsobom, ktorý umožňuje jeho priame použitie. Preto je pre

jeho efektívnu implementáciu veľmi dôležitý obsah podzákonného predpisu. Obsahuje všetky potrebné informácie:

- za účelom **získania návrhov na financovanie, resp. spolufinancovanie projektov** v oblasti kultúry musia všetky kompetentné orgány (ministerstvo kultúry a informácií, oblastný sekretariát pre kultúru, orgány územných samosprávnych celkov) **vyhlásiť verejnú súťaž**,
- verejná súťaž musí byť vyhlásená **najmenej raz za rok**,
- príslušné orgány musia **zverejniť verejnú súťaž na svojich oficiálnych webových lokalitách a najmenej v jednom denníku – tlačovom médiu uverejnenom na území, na ktoré sa súťaž vzťahuje**,
- lehota na podávanie žiadostí **nesmie byť kratšia ako 30 dní odo dňa uverejnenia v dennej tlači**,
- **právo zúčastniť sa súťaže majú inštitúcie, umelecké a iné združenia, jednotlivci a ďalšie subjekty v oblasti kultúry**,
- prihlášky do súťaže sa podávajú na **špeciálnom formulári**, ktorý je neoddeliteľnou **súčasťou súťažnej dokumentácie** a je **dostupný na oficiálnej webovej stránke** príslušného orgánu,
- je potrebné, aby žiadosť bola **úplná, riadne vyplnená, s podrobným a odôvodneným popisom projektu, vypracovaným a presným rozpočtom, s presnými a úplnými údajmi o kapacitách žiadateľa**,
- **hodnotenie projektu vykonáva každý člen komisie samostatne pre každý projekt jednotlivo a komisia je povinná podať písomné vysvetlenie s uvedením dôvodov prijatia alebo neprijatia projektov.**

Vyhľadška o kritériách, podmienkach a spôsobe výberu projektov v kultúre, ktoré sú financované a spolufinancované z rozpočtu Srbskej republiky, autonómnej oblasti, resp. z rozpočtu miestnych samospráv

(Úradný vestník RS č. 105/2016 a 112/2017)

Článok 3

„Kritériá, na základe ktorých sa budú **projekty hodnotiť**...

- 1) **súlady projektu so všeobecným záujmom o kultúru a prioritami súťaže,**
- 2) **kvalita a obsahová inovácia projektu,**
- 3) **kapacity** potrebné na realizáciu projektu, a to:
  1. **profesionálne, resp. umelecké kapacity,**
  2. ďalšie **potrebné zdroje,**
- 4) **finančný plán**– vypracovanie, súlad s plánom aktivít, hospodárnosť a zapojenie viacerých zdrojov financovania,
- 5) **stupeň vplyvu na kvalitu.**“

Vzor Stanoviska/Rozhodnutia o vydaní stanoviska

NÁRODNOSTNÁ RADA _____

NÁRODNOSTNEJ MENŠINY

Srbská republika

Číslo: _____

Dátum: _____

Miesto: _____

MINISTERSTVO KULTÚRY A INFORMÁCIÍ/OBLASTNÝ SEKRETARIÁT
PRE _____ **/MESTO/OBEC**

_____
MESTO/OBECNÁ SPRÁVA

Sekretariát mesta/obce pre _____³⁵

ulica _____ **č.** _____

Podľa článku 76 ods. 5 Zákona o kultúre (Úradný vestník RS č. 72/2009, 13/2016 a 30/2016) a článku 18 ods. 1 bod 10 Zákona o národnostných radách národnostných menšín (Úradný vestník RS č. 72/2009, 20/2014 – rozhodnutie ÚS, 55/2014 a 47/2018) a v súlade s článkom ____ Štatútu Národnostnej rady _____ národnostnej menšiny (číslo: _____ z _____ 20_____) (ďalej: štatút) a čl. _____ Rokovacieho poriadku národnostnej rady národnostnej menšiny (číslo: _____ z _____ 20_____) (ďalej len: rokovací poriadok)³⁶ Národnostná rada _____ národnostnej menšiny (ďalej len: rada)/Výkonná rada na zasadnutí, ktoré sa uskutočnilo _____ 20_____, prijala

³⁵ Vyberte jednu z ponúkaných možností v závislosti od konkrétnej situácie, tzn. komu je akt zaslaný.

³⁶ Vyberte všetky alebo niektoré z ponúkaných možností v závislosti od vnútornej organizácie a spôsobu práce a rozhodovania národnostnej rady národnostnej menšiny.

STANOVISKO/ROZHODNUTIE

o

poskytovaní Stanoviska k návrhu na rozdelenie finančných prostriedkov pridelených prostredníctvom verejnej súťaže na financovanie a spolufinancovanie projektov v oblasti kultúry:

I

Dáva sa **kladné/záporné** stanovisko a **odporúča sa prideliť finančné prostriedky** na projekt _____ (názov alebo meno žiadateľa) pod názvom „_____“ (názov projektu), ktorý bol poslaný do Verejnej súťaže Ministerstva kultúry a informácií/Oblastného sekretariátu pre _____/mesto/obec _____ na financovanie projektov a spolufinancovanie v oblasti kultúry.

Dáva sa **kladné/záporné** stanovisko a **odporúča sa rozdelenie finančných prostriedkov** pre nasledovné projekty, ktoré boli zaslané do Verejnej súťaže Ministerstva kultúry a informácií/Oblastného sekretariátu pre _____/mesto/obec _____ na financovanie a spolufinancovanie projektov.³⁷

---

³⁷ Vyberte jednu z ponúkaných možností v závislosti od toho, či je potrebné vyjadriť sa k jednému alebo viacerým navrhovaným projektom na pridelenie finančných prostriedkov.

Riadok č.	Názov projektu	Názov žiadateľa	Odôvodnenie ³⁸
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

II

Rozhodnutie je potrebné doručiť predsedovi rady na schválenie na nasledujúcom zasadnutí rady³⁹/Ministerstvu kultúry a informácií/Oblasnému sekretariátu pre _____/mesto/obec _____ Sekretariátu pre _____⁴⁰.

³⁸ Napr. rada odporúča, aby _____ bola finančne podporená realizácia projektu dôležitého pre zachovanie/rozvoj/propagáciu umenia a kultúry _____, kvalitný koncept a prístup k téme, rozsah a dôležitosť témy, spôsob spracovania tém, udržateľnosť, angažovanosť veľkého počtu mladých príslušníkov _____ národnostnej menšiny, pretože ide o tradičnú manifestáciu _____ národnostnej menšiny, dobrej realizácie predchádzajúcich projektov žiadateľa, keďže ide o manifestáciu veľkého významu pre zachovanie kultúrnej identity _____.

³⁹ Článok 7 odsek 7 zákona ustanovuje, že rada schváli rozhodnutie prijaté výkonnou radou na nasledujúcom prvom zasadnutí, ale tiež, že rozhodnutie výkonnej rady zostáva v platnosti, aj keď ho rada neschváli. V prípade nesúhlasu s rozhodnutím výkonnej rady sa mandát výkonnej rady skončí, ale rozhodnutie zostáva v platnosti. V súlade s tým sú takéto rozhodnutia prijaté výkonnou radou, prinajmenšom podľa aktuálne platného rozhodnutia, platné a môžu byť predložené žiadateľovi o stanovisko/návrh/súhlas a uverejnené na verejnej nástenke a oficiálnej webovej stránke rady.

⁴⁰ Vyberte jednu z ponúkaných možností v závislosti od toho, či rada podľa svojho štatútu poverila výkonnú radu rozhodovaním o určitých otázkach týkajúcich sa výkonu právomocí národnostnej rady ustanovených zákonom.

III⁴¹

Rozhodnutie je potrebné zverejniť na verejnej nástenke a na oficiálnej webovej lokalite rady.

Odôvodnenie⁴²

POZNÁMKA: Komisie, ktoré rozhodujú o rozdelení finančných prostriedkov, ktoré sú pridelené na základe verejnej súťaže, sú povinné vo vysvetlení svojho rozhodnutia podrobne a úplne vysvetliť dôvody a skutočnosti, na základe ktorých tak urobili, ak sa odchyľujú od návrhu/stanoviska národnostných rád. Akékoľvek opačné konanie robí akúkoľvek účasť národnostných rád na týchto postupoch bezvýznamnou.

---

⁴¹ Tento článok sa uplatňuje len v prípadoch, keď stanovisko/rozhodnutie prijala rada. V prípade stanoviska/rozhodnutia vydaného výkonnou radou by mal byť ten istý člen zahrnutý do rozhodnutia, ktorým ho rada schvaľuje.

⁴² V súlade so zásadou dobrej správy vecí verejných by mal byť každý právny akt, ktorý rozhoduje o právach a povinnostiach, čiže ktorý bol prijatý výkonom verejnej moci, zdôvodnený, najmä ak jeho povinná príloha nepredstavuje zápisnicu zo zasadnutia, na ktorom bol prijatý. Odôvodnenie by malo obsahovať, a tým sprístupniť verejnosti, rozhodujúce skutočnosti, prečo a akým spôsobom bol prijatý právny akt, s presne určeným obsahom, ako napr. v príklade Rozhodnutia o zmene údajov č. 1a.

8. NÁRODNOSTNÉ RADY V OBLASTI INFORMÁCIÍ

Oblasť informácií je v mnohom podobná oblasti kultúry, pokiaľ ide o právomoci národnostných rád. Ide o oblasť:

- v ktorej okrem základnej funkcie –**informovania**, existuje aj sekundárna, ale nemenej dôležitá funkcia, a to, že prostredníctvom informovania prispieva k **zachovaniu kultúrnej a jazykovej identity** národnostných menšín,
- kde sa hľadá a očakáva **proaktívny prístup** národnostných rád,
- v ktorých **je zodpovednosť za úplné, efektívne a riadne vykonávanie rozdelená rovnomerne medzi verejné orgány a národnostné rady.**

Právo na informovanosť je tiež ústavnou kategóriou. Príslušníci národnostných menšín v Srbsku požívajú dvojité záruky práva na informovanosť. Jedným je všeobecné právo na informácie zaručené všetkým občanom a druhým je právo na informácie v materinskom jazyku, ktorého jediným cieľom je zachovať špecifickosť národnostných menšín.

	<p style="text-align: center;">Ústava (Úradný vestník RS č. 98/2006)</p> <p style="text-align: center;">„Právo na informácie Článok 51</p> <p>Každý má právo byť pravdivo, úplne a včas informovaný o záležitostiach verejného významu a médiá sú povinné toto právo rešpektovať.</p> <p style="text-align: center;">Právo na zachovanie špecifickosti Článok 79</p> <p>Príslušníci národnostných menšín majú právo:</p>
--	--

- na **úplné, včasné a nestranné informovanie vo svojom vlastnom jazyku,**
- **vyjadrovať sa, prijímať a vymieňať si informácie a myšlienky vo svojom vlastnom jazyku,**
- **zakladať si vlastné informačné prostriedky.“**

Všetky právomoci zverené národnostným radám v tejto oblasti možno rozdeliť podľa ich právnej povahy na:

- **zakladajúce a/alebo riadiace,**
- **účasť na riadení inštitúcií (navrhovanie a vydávanie stanovísk),**
- **účasť na rozhodovaní a**
- **ďalšie právomoci v oblasti informácií.**

V rámci každej z uvedených skupín existuje väčší počet špecifických právomocí. Prax však ukázala, že najčastejšie sa vykonáva jedna z právomocí z poslednej skupiny, hoci nemá strategický, ale operačný charakter. To by nás nemalo prekvapovať, pretože oblasť informovania má ešte jednu charakteristiku – potrebu neustáleho a adekvátneho financovania. Jeden z najdôležitejších spôsobov uplatňovania práva na informovanie občanov patriacich k národnostným menšinám je prostredníctvom rôznych súťaží na projekty, ktoré pravidelne vyhlasuje Ministerstvo kultúry a informácií, Oblasťný sekretariát pre informácie a jednotky miestnej samosprávy. Navyše majú prístup k dodatočnému zdroju príjmu – Rozpočtovému fondu pre národnostné menšiny, ktorý donedávna spravovalo Ministerstvo štátnej správy a miestnej samosprávy a podľa nového Zákona o ministerstvách by mal byť tento fond spravovaný **Ministerstvom pre ľudské práva, práva menšín a sociálny dialóg.**

Zákon o národnostných radách národnostných menšín

(Úradný vestník RS č. 72/2009, 20/2014 – rozhodnutie ÚS, 55/2014 a 47/2018)

„Rozpočtový fond pre národnostné menšiny

Článok 119

Prostriedky z rozpočtového fondu sa pridelujú prostredníctvom **verejnej súťaže na financovanie programov a projektov v oblasti kultúry, vzdelávania, informovania a úradného používania jazyka a písma...**“

POZNÁMKA: Prioritná oblasť, na ktorú bude rozpočtový fond poskytovať finančné prostriedky, je definovaná na zasadnutí rady pre národnostné menšiny na základe odporúčaní NRSNM, resp. Koordinácie národnostných rád národnostných menšín.

Pokiaľ ide o poskytovanie stanoviska, potrebné je spomenúť niekoľko vecí:

- národnostné rady môžu výrazne **vplyvať svojou autoritou a kvalitou stanovísk**, ktoré dávajú k projektom v oblasti informovania,
- ich stanovisko k tejto záležitosti **sa spravidla berie do úvahy**,
- **súťaže na financovanie a spolufinancovanie sú verejné**,
- vyhlasovateľ súťaže je **povinný získať stanovisko národnostnej rady**,
- **domnievame sa**, že tento orgán **včas predloží** národnostným radám **kompletnú dokumentáciu**, aby tieto mali dostatok času ako aj potrebný materiál, na základe ktorého poskytnú svoje stanovisko,
- pri poskytovaní stanoviska je potrebné vziať do úvahy skutočnosť, že zatiaľ **najväčším problémom je implementácia projektov, na ktoré boli finančné prostriedky schválené**.

Zákon o národnostných radách národnostných menšín

(Úradný vestník RS č. 72/2009, 20/2014 – rozhodnutie ÚS,
55/2014 a 47/2018)

„Iné právomoci v oblasti informovania

Článok 21

Národnostná rada:[...]

2. predkladá **návrh na rozdelenie finančných prostriedkov** pre projekty, ktoré sú predložené do verejnej súťaže vyhlásenej orgánom verejnej moci, **s cieľom zvýšiť kvalitu informovanosti príslušníkov národnostných menšín...**“

Zákon o verejnom informovaní a médiách

(Úradný vestník RS č. 83/2014, 58/2015 a 12/2016 – autentický výklad)

„Uplatňovanie práva na informovanosť národnostných menšín

Článok 13

S cieľom umožniť **realizáciu práva národnostných menšín na informovanie v ich vlastnom jazyku a podporiť ich vlastnú kultúru a identitu poskytuje... časť finančných prostriedkov prostredníctvom spolufinancovania** alebo iných podmienok pre prácu médií, ktoré zverejňujú informácie v jazykoch národnostných menšín[...]

Komisia pre verejnú súťaž

Článok 24

... K projektom, ktoré sa prihlasujú do súťaže, ktorá je vyhlásená za účelom skvalitnenia **informovanosti príslušníkov národnostných menšín, je potrebné získať stanovisko príslušnej národnostnej rady národnostnej menšiny.**“

Vzor Stanoviska/Rozhodnutia o vydaní stanoviska

NÁRODNOSTNÁ RADA _____

NÁRODNOSTNEJ MENŠINY

Srbská republika

Číslo: _____

Dátum: _____

Miesto: _____

**MINISTERSTVO KULTÚRY A INFORMÁCIÍ/POKRAJINSKÝ
SEKRETARIÁT PRE INFORMÁCIE/MESTO/OBEC**

_____
Správa mesta/obce

Sekretariát mesta/obce pre _____

ulica _____ **č.** _____

_____
Podľa článku 24 ods. 2 Zákona o verejných informáciách a médiách (Úradný vestník RS č. 83/2014, 58/2015 a 12/2016 – autentický výklad) a článku 21 ods. 1 bod 2 Zákona o národnostných radách národnostných menšín (Úradný vestník RS č. 72/2009, 20/2014 – rozhodnutie ÚS, 55/2014 a 47/2018) a v súlade s článkom ___ Štatútu Národnostnej rady _____ národnostnej menšiny (číslo: _____ z _____ 20_____) (ďalej: štatút) a čl. _____ Rokovacieho poriadku národnostnej rady národnostnej menšiny (č.: _____ z _____ 20_____)⁴³(ďalej len: rokovací

⁴³ Vyberte všetky alebo niektoré z ponúkaných možností v závislosti od vnútornej organizácie a spôsobu práce a rozhodovania národnostnej rady národnostnej menšiny.

poriadok) Národnostná rada _____ národnostnej menšiny (ďalej len: rada)/Výkonná rada na zasadnutí, ktoré sa uskutočnilo _____ 20____, prijala

STANOVISKO/ROZHODNUTIE

o

poskytnutí Stanoviska na Návrh na rozdelenie finančných prostriedkov pridelených prostredníctvom verejnej súťaže na financovanie a spolufinancovanie projektov v oblasti informovania

I

Dáva sa **kladné/záporné** stanovisko a **odporúča sa vyčleniť finančné prostriedky** na projekt _____ (názov alebo meno žiadateľa) s názvom „_____“ (názov projektu) zaslaný do Verejnej súťaže Ministerstva kultúry a informácií/Oblasťného sekretariátu pre informovanie/mesto/obec _____ na financovanie a spolufinancovanie kultúrnych projektov.

Dáva sa **kladné/záporné** stanovisko a **odporúča sa vyčleniť finančné prostriedky** na nasledujúce projekty, ktoré boli zaslané do Verejnej súťaže Ministerstva kultúry a informácií/Oblasťného sekretariátu pre informovanie/mesta/obce _____ na financovanie a spolufinancovanie projektov v oblasti kultúry.⁴⁴

---

⁴⁴ Vyberte jednu z ponúkaných možností v závislosti od toho, či je potrebné vyjadriť sa k jednému alebo viacerým navrhovaným projektom na pridelenie finančných prostriedkov.

II

Rozhodnutie je potrebné predložiť predsedovi rady na schválenie na nasledujúcom zasadnutí rady⁴⁵/Ministerstva kultúry a informácií/Oblastného sekretariátu pre informovanie/mesta/obce

_____ Sekretariátu pre
_____.

⁴⁶

III⁴⁷

Rozhodnutie je potrebné zverejniť na verejnej nástenke a na oficiálnej webovej stránke rady.

Odôvodnenie⁴⁸

---

⁴⁵ Článok 7 odsek 7 zákona ustanovuje, že rada schváli rozhodnutie prijaté výkonnou radou na nasledujúcom prvom zasadnutí, ale tiež, že rozhodnutie výkonnej rady zostáva v platnosti, aj keď ho rada neschváli. V prípade nesúhlasu s rozhodnutím výkonnej rady sa mandát výkonnej rady skončí, ale rozhodnutie zostáva v platnosti. V súlade s tým sú takéto rozhodnutia prijaté výkonnou radou, prinajmenšom podľa aktuálne platného rozhodnutia, platné a môžu byť predložené žiadateľovi o stanovisko/návrh/súhlas a uverejnené na verejnej nástenke a oficiálnej webovej stránke rady.

⁴⁶ Vyberte jednu z ponúkaných možností v závislosti od toho, či rada podľa svojho štatútu poverila výkonnú radu rozhodovaním o určitých otázkach týkajúcich sa výkonu právomocí národnostnej rady ustanovených zákonom.

⁴⁷ Tento článok sa uplatňuje iba v prípadoch, keď stanovisko/rozhodnutie prijala rada národnostnej menšiny. V prípade stanoviska/rozhodnutia vydaného výkonnou radou by mal byť ten istý člen zahrnutý do rozhodnutia, ktorým ho rada schvaľuje.

⁴⁸ V súlade so zásadou dobrej správy vecí verejných by každý právny akt, ktorý rozhoduje o právach a povinnostiach, čiže ktorý bol prijatý výkonom verejnej moci, mal mať vysvetlenie, najmä ak jeho povinná príloha nepredstavuje zápisnicu zo zasadnutia, na ktorom bol prijatý. Odôvodnenie by malo obsahovať, a tým sprístupniť verejnosti, rozhodujúce skutočnosti, prečo a akým spôsobom bol prijatý právny akt, s presne určeným obsahom, ako napr. v príklade Rozhodnutia o zmene údajov č. 1a.

POZNÁMKA: Komisie, ktoré rozhodujú o rozdelení finančných prostriedkov, ktoré sú pridelené na základe verejnej súťaže, sú povinné sú vo vysvetlení svojho rozhodnutia podrobne a úplne ozrejmiť dôvody a skutočnosti, na základe ktorých tak urobili, ak sa odchyľujú od návrhu/stanoviska národnostných rád. Akékoľvek opačné konanie robí akúkoľvek účasť národnostných rád na týchto postupoch bezvýznamnou.

9. NÁRODNOSTNÉ RADY A NEZÁVISLÉ ORGÁNY

9.1 Verejný ochranca práv

Verejný ochranca práv má k dispozícii množstvo dôležitých právomocí, pokiaľ ide o výkon verejných právomocí národnostných rád.

Zákon o Verejnom ochrancovi práv

(Úradný vestník RS č. 79/2005 a 54/2007)

„Článok 17

Verejný ochranca práv... **kontroluje rešpektovanie práv občanov**, zisťuje priestupky spáchané konaním alebo nekonaním verejných orgánov... **kontroluje zákonnosť a správnosť činnosti verejných orgánov...**

Článok 18

Verejný ochranca práv **má právo navrhovať zákony** v rámci svojej kompetencie.

Verejný ochranca práv je oprávnený podať **vláde, resp. zhromaždeniu podnet na zmeny a doplnenia zákona...**

Verejný ochranca práv je oprávnený **dávať vláde a zhromaždeniu stanoviská k návrhu zákonov a iných predpisov**, pokiaľ sa týkajú otázok dôležitých pre ochranu práv občanov.

Článok 19

Verejný ochranca práv je oprávnený **začať konanie pred Ústavným súdom o posúdení ústavnosti a zákonitosti** zákonov, iných predpisov a všeobecných zákonov.

Článok 20

Verejný ochranca práv je oprávnený verejne odporučiť prepustenie úradníka zodpovedného za porušovanie práv občanov, resp. začať disciplinárne stíhanie voči zamestnancovi správneho orgánu, ktorý je za porušenie priamo zodpovedný...”

Verejný ochranca práv:

1. pri **sťažnosti** a/alebo
2. **z vlastnej iniciatívy**.

Aby bol aj tento ochranný mechanizmus účinný, je potrebné splniť niekoľko podmienok:

3. verejný ochranca práv by mal byť **posledným a nie prvým krokom** k ochrane práva občana, ktoré bolo porušené,
4. preto je žiadateľ **pred podaním sťažnosti** povinný **pokúsiť sa ochrániť svoje práva v príslušnom právnom konaní predložením opravných prostriedkov, ktoré má k dispozícii,**
5. ak tak neurobí, verejný ochranca práv **nezačne konanie o podanej sťažnosti, ale poučí sťažovateľa o tom, aké opravné prostriedky má k dispozícii, a poučí ho o začatí primeraného súdneho konania,**
6. len **výnimočne** verejný ochranca práv začne konanie ešte pred vyčerpaním všetkých opravných prostriedkov (**ak by došlo k nenapraviteľnej škode, ak ide o sťažnosť z dôvodu porušenia zásady dobrej správy vecí verejných, najmä ak ide o nesprávny postoj orgánu voči sťažovateľovi, alebo ak odpoveď verejného orgánu nebola doručená včas...**

Stážnosť môže podať:

Zákon o Verejnom ochrancovi práv
(Úradný vestník RS č. 79/2005 a 54/2007)
„Článok 25
Každá fyzická alebo právnická osoba, tuzemská alebo zahraničná, ktorá sa domnieva, že jej práva boli porušené aktom, konaním, alebo nekonaním verejného orgánu...“

Stážnosť je možné podať najneskôr do jedného roka od porušenia práv, resp. od posledného úkonu alebo nečinnosti správneho orgánu.

Táto lehota sa prerušuje a začína znova plynúť pri každom úkone alebo činnosti buď správneho orgánu, alebo sťažovateľa, napr. to môže byť list doručený správnejmu orgánu ohľadom predchádzajúcej nečinnosti.

X	365 dní 12 mesiacov 1 rok	Stážnosť Verejnému ochrancovi práv
----------	--	---

Národnostné rady môžu a mali by podať stážnosť Verejnému ochrancovi práv:

- 1) ak sú porušené **ich práva**, t.j. keď nemôžu vykonávať zverené právomoci alebo štátne orgány voči nim neplnia svoje povinnosti (**vo vlastnom mene**),

- 2) ak boli porušené **práva príslušníkov** národnostnej menšiny, ktorých zastupujú (**v mene príslušníkov národnostnej menšiny**).

Národnostné rady to môžu urobiť z dvoch právnych dôvodov.

Zákon o Verejnom ochrancovi práv

(Úradný vestník RS č. 79/2005 a 54/2007)

„Článok 25

Každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá sa domnieva, že..., môže podať sťažnosť Verejnému ochrancovi práv.“

Zákon o národnostných radách národnostných menšín

(Úradný vestník RS č. 72/2009, 20/2014 – rozhodnutie ÚS, 55/2014 a 47/2018)

„1 **Všeobecné právomoci**

Článok 10

Národnostná rada[...]

12) **podáva sťažnosť Verejnému ochrancovi práv**..., keď zhodnotí, že došlo k porušeniu ústavou a zákonom zaručených...“

Sťažnosť sa podáva **v písomnej alebo ústnej forme**.

Za podanie sťažnosti sa **neplatí**, t.j. môže byť podaná bez zaplatenia poplatku alebo akéhokoľvek iného poplatku.

Na podanie sťažnosti Verejnému ochrancovi práv nepotrebuje národnostná rada súhlas ani oprávnenie.

Stážnosť je možné podať:

- vo **volnej forme** a
- **vyplnením formulára pre podanie sťažnosti**, ktorý sa nachádza na oficiálnej webovej lokalite Verejného ochrancu práv.

Bez ohľadu na to, ako bude sťažnosť podaná, je dôležité, aby bola:

- **jasná,**
- **zrozumiteľná,**
- **presná,**
- **ucelená** a
- aby obsahovala **presné** a **potrebné** údaje
  - o **žiadateľovi** alebo osobe, ktorej práva a/alebo záujmy boli porušené,
  - o **osobe, o ktorej sa tvrdí, že sa dopustila porušenia práv a/alebo záujmov** a
  - o **čine a/alebo konaní/nečinnosti.**

9.2 Komisár pre ochranu rovnosti

Existuje veľa podobných prvkov, čo sa týka národnostných rád a Komiséra pre ochranu rovnosti a Verejného ochrancu práv. Nezanedbateľný je však počet a význam existujúcich rozdielov, ktoré vyplývajú z rozdielov, ktoré sa týkajú právomocí uvedených dvoch nezávislých orgánov.

Najmä, komisár má niektoré konkrétne kompetencie, ktoré Verejný ochranca práv nemá.

Zákon o zákaze diskriminácie

(Úradný vestník RS č. 22/2009)

„Kompetencie komisára

Článok 33

Komisár:

1. **prijíma a posudzuje sťažnosti z dôvodu porušenia zákazu diskriminácie... a ukladá opatrenia...**
3. **podáva sťažnosti** pre porušenie zákazu diskriminácie... a
4. **podáva obvinenia z priestupku za porušenie zákazu diskriminácie**

Článok 38

Komisár **navrhuje vykonanie zmierovacieho konania** v súlade so zákonom, ktorý upravuje postup mediácie, a **pred vykonaním ďalších úkonov v konaní.**

Aby bol aj tento ochranný mechanizmus účinný, je potrebné splniť niekoľko podmienok:

- Sťažnosť je možné podať **iba pre diskrimináciu** (porušenie zákazu diskriminácie) a **nie pre porušenie slobôd a práv, ktoré môžu existovať, ale neobsahujú prvky diskriminácie** (sú predmetom práce Verejného ochrancu práv).
- Sťažnosť môže podať:

Rokovací poriadok

(Úradný vestník RS č. 34/2011)

„Osoby oprávnené podať sťažnosť

Článok 15

Sťažnosť na diskrimináciu môže podať:

- akákoľvek **fyzická alebo právnická osoba alebo skupina osôb, ktorá sa domnieva, že bola diskriminovaná,**

- **organizácia na ochranu ľudských práv alebo iná osoba v mene osoby a s jej súhlasom**, ktorá sa domnieva, že bola diskriminovaná,
- v prípade **diskriminácie voči skupine osôb môže organizácia zaoberajúca sa ochranou ľudských práv podať sťažnosť vo svojom mene bez súhlasu jednotlivých členov.**

Národnostné rady môžu podať sťažnosť:

- vo **vlastnom mene** a
- v **mene osoby, ktorá sa domnieva, že je alebo bola** diskriminovaná.

Keď sa podáva **sťažnosť v mene osoby, ktorá sa domnieva, že je alebo bola diskriminovaná**, a ktorá je **príslušníkom uvedenej národnostnej menšiny, národnostné rady nepotrebujú osobitný súhlas tejto osoby**, pretože podľa ústavy a zákonov národnostné rady zastupujú národnostnú menšinu a všetkých jej príslušníkov.

Sťažnosť sa podáva **v písomnej forme**. Len **vo výnimočných prípadoch** je možné ju podať **vo forme zápisu ústnou formou**.

Za podanie sťažnosti **sa neplatí**, tzn. môže byť podaná bez zaplatenia poplatku alebo akéhokoľvek iného poplatku.

Sťažnosť je možné podať proti:

- každej **fyzickej osobe**, ktorá sa dopustí diskriminácie,
- každej **skupine osôb**, ktorá sa dopustí diskriminácie,
- akejkoľvek **právnickej osobe**, ktorá sa dopustí diskriminácie a
- každému **orgánu verejnej moci**, ktorý sa dopustí diskriminácie.

Podanie sťažnosti má zmysel a môže byť úspešné iba za niekoľkých podmienok:

Zákon o zákaze diskriminácie

(Úradný vestník RS č. 22/2009)

„Článok 36

... ak konanie pred súdom v tej istej veci ešte nebolo začaté alebo právoplatne ukončené.“

Komisár tiež nebude konať:

Zákon o zákaze diskriminácie

(Úradný vestník RS č. 22/2009)

„Článok 36

- ak je **zrejmé, že nedochádza k porušeniu práva** uvedeného predkladateľom,
- ak už **v tej istej veci konal a neboli predložené žiadne nové dôkazy,**
- ak určí, že z **dôvodu uplynutia času od porušenia práv nie je možné dosiahnuť úspešnosť konania.“**

Bezpodmienečná nie je ani právomoc komisára začať súdny spor. Totiž, aby mohol komisár podať sťažnosť, je potrebné, aby bola splnená jedna osobitná podmienka.

Zákon o zákaze diskriminácie

(Úradný vestník RS č. 22/2009)

„Žaloby iných ľudí

Článok 46

Žaloby... môže podať **komisár** a organizácia zaoberajúca sa ochranou ľudských práv, t.j. práv určitej skupiny osôb.

Ak sa **diskriminačné zaobchádzanie týka výlučne určitej osoby**, úrad prokurátora môže **podať žalobu iba s jeho písomným súhlasom.**“

Komisár **potrebuje súhlas osoby, ktorá sa domnieva, že je alebo bola diskriminovaná**, ak po zvážení sťažnosti zistí, že existuje priestor na **podanie žaloby**.

Komisár preto na začatie súdneho sporu potrebuje písomný súhlas:

- **národnostnej rady** v prípade, ak **podala sťažnosť vo vlastnom mene**, pretože **diskriminačné zaobchádzanie sa týka národnostnej rady ako právnickej osoby**,
- **príslušníka národnostnej menšiny** v prípade, ak **národnostná rada podala sťažnosť v jeho mene**, pretože sa ho **ako fyzickej osoby týka diskriminačné zaobchádzanie**.

Sťažnosť je možné podať:

- vo **voľnej forme** a/alebo
- **vyplnením formulára sťažnosti** na oficiálnej webovej lokalite komisára.

Bez ohľadu na to, ako bude sťažnosť podaná, je dôležité, aby bola:

- **jasná**,

- **zrozumiteľná,**
- **presná,**
- **ucelená** a
- aby obsahovala **presné** a **potrebné** údaje
  - a. o **žiadateľovi** alebo diskriminovanej osobe,
  - b. o **osobe, o ktorej sa tvrdí, že koná diskriminačne,**
  - c. o diskriminačnom **akte a/alebo konaní.**

Mediácia je ďalšou z právomocí, ktorou Verejný ochranca práv nedisponuje.

Zákon o zákaze diskriminácie

(Úradný vestník RS č. 22/2009)

„Zmierenie

Článok 38

Komisár **navrhuje** zavedenie **zmierovacieho konania** v súlade so zákonom, ktorým sa riadi mediačný postup, a **pred prijatím ďalších opatrení v rámci postupu.**“

Pre jeho efektívne vykonanie je nevyhnutné, aby boli splnené určité podmienky.

Komisár:

1. **navrhne zmierenie**, ak sa po zvážení sťažnosti domnieva, že existuje **možnosť jeho úspešného vykonania**,
2. **zašle diskriminovanej a diskriminujúcej osobe písomný návrh na mediáciu**,
3. **do 15 dní sú oprávnení**
  - 3.1. **vyjadriť sa k návrhu**
  - 3.2. **dohodou vymenujú jedného alebo viacerých mediátorov, alebo**
  - 3.3. **dajú Komisárovi súhlas, aby určil mediátora.**

	PONDELOK	UTOROK	STREDA	ŠTVRTOK	PIATOK	SOBOTA	NEDEĽA
Deň prijatia návrhov na vykonanie mediácie							
		X Rozhodnutie o návrhu na výkon mediácie					

Ak **jedna alebo obe strany** v stanovenom termíne **vyhlásia, že nesúhlasia** s mediáciou, alebo ak **lehota na vyhlásenie neúspešne uplynie, mediácia sa neuskutoční.**

Ak **strany v stanovenom termíne mediáciu akceptujú, komisár rozhodne o vymenovaní mediátora.**

Komisár predkladá súdu **žalobu** na **základe podanej sťažnosti** a spolu s ňou predložené prílohy, t.j. skutočnosti a dôkazy, ktoré obsahuje.

Rokovací poriadok

(Úradný vestník RS č. 34/2011)

„Podanie žaloby a oznámenie o priestupku

Článok 34

Keď sa v konaní o **sťažnosti preukáže**, že došlo k **diskriminácii**,... komisár... podá **žalobu** na príslušný súd v prípade, ak vyhodnotí, že je to, vzhľadom na okolnosti prípadu, **zmysluplné vzhľadom na dosiahnutie účinnej ochrany pred diskrimináciou, zlepšenie súdnej praxe v súdnych sporoch o ochrane pred diskrimináciou, zvyšovanie povedomia verejnosti** atď...”

Táto publikácia bola vytvorená s finančnou podporou Európskej únie a Rady Európy. Stanoviská vyjadrené v tomto dokumente nepredstavujú oficiálne stanovisko Európskej únie alebo Rady Európy.

Rada Európy je vedúcou organizáciou pre ľudské práva na kontinente. Zahŕňa 46 krajín vrátane všetkých členov Európskej únie. Všetky členské štáty Rady Európy podpísali Európsky dohovor o ľudských právach, dohodu zameranú na ochranu ľudských práv, demokracie a právneho štátu. Európsky súd pre ľudské práva monitoruje uplatňovanie dohovoru v členských štátoch.

www.coe.int

Členské štáty Európskej únie sa rozhodli spojiť svoje znalosti, zdroje a osudy. Spoločne vybudovali stabilné prostredie, demokraciu a trvalo udržateľný rozvoj pri zachovaní kultúrnej rozmanitosti, tolerancie a individuálnych slobôd. Európska únia je odhodlaná podeliť sa o svoje úspechy a hodnoty s krajinami a národmi aj mimo svojich hraníc.

www.europa.eu

Funded
by the European Union
and the Council of Europe

EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Implemented
by the Council of Europe

Ministerstvo pre ľudské práva, práva
menšín a sociálny dialóg